

rga sapka. (Operet...
r. Kondor Ibolya...
ad. Tompa. Ihász...
0. szám. Sz. 57.)
tban 3 órákor: Já...
sági előadás olesé...
ezeti: dr. Rác Jé.

test. sarga sapka...
ször. Napi bérlés...
59.)

órákor: Lehullott a...
Operette újdonság...
akkal. Sz. 60.)

or: Lila test, sarga...
újdonság harmad...
13. sz. A. Sz. 61.)

Rendező és bevezető...
a budapesti Nem...
ezője n. v. Promié...
Sz. 62.)

(Másodszor. Napi...
Sorozatszám: 63.)

cipliai Cluj.

DE LICITATIE

nta publică, că în...
1930 ora 10, se va...
a cu oferta scrisă...
ria Municipiului...
tru confectionarea...
e birourilor Muni...

a in conformitate...
gea Contabilității...
din Regulamentul...
ficului Central de

e poate vedea în...
de oficiale la Ser...
ul Primariei, ca...

a si admisi la B...
una in fata Comi...
odată cu oferta si...
anerar sau efecte...
a declare că accep...
minte caletului de

e 1930.

Municipiului Cluj.

etések

kt francia, német...
keres. Str. M...

n, Calea Gen. Dra...
ut) 14. alatt es...
azonnal kiadó.

tem hallgatónó je...
rákat, esetleg kor...
ives megkeresése...
senfeld, Cluj, Gh...
ezni.

terem! Rendkívü...
nes kiszolgálás. A...
at kézirtnyeim...
Cluj, Calea Regel...

ívészies divány...
amint izléses ké...
szimunka szaló...
a (Malom u.) 16.

rvost keresek, ki...
ewyorkba menni...
nyom van. Dövebb...
Cluj, Str. Regina

hellő keresek: okl...
tónót, vizsgák el...
vasna 2.

rească orth.

tare

g

הור זוכה קריב מר

קנין בעל היתה אור

קבלת מה אחרת

מיומנות וניסיון

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

העם עמיתאיתאית

XIII EVF. * SZAM 249
(Cluj) — Kolozsvár, 1930
november 15 Szombat
5691 EV - Chesván 24

Am Uj Kelet
és bánati: 1 400
Cikkeink ut
ferrás megj Diszter 2. 11. e. S.

Kéiratokat i
és megőrsésül

Ramasetter Robert
BUDAPEST

Ara 5 lej

ELLET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai)
ncea) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 1150 Lej
Félévre . . . . . 600 "
Negyedévre . . . . . 320 "
Egy hónapra . . . . . 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Zsidók, angolok, arabok, hinduk

Pillanatig sem hittük, hogy Anglia az arabok iránt fellángolt önzetlen szerelmét következtében bocsátotta ki az új Fehér Könyvet. Azzal sem ártattuk magunkat, hogy Anglia a megsértett igazságot akarja védelmezni, amikor oly meleg partifogásába veszi az arabokat. Tudtuk, hogy a Fehér Könyv jól megfésült mondatai mögött a brit impérium önző érdekei húzódnak meg s ezek a pillanat-diktálta imperialista szempontok vezették Passfield lord tollát, amikor ki akarta mondani a halálos ítéletet a palesztinai zsidó bevándorlás és kolonizáció felett. Aminthogy tizenhárom évvel ezelőtt, amikor kibocsátották a Balfour-deklarációt, szintén nem a zsidóság iránti platonikus szerelem volt a mozgató rugója ennek a nagyhorderejű politikai lépésnek, hanem Anglia jörfelfogott és gondosan mérleget hadiérdeke. Ezen az igazságon nem változtat az a körülmény sem, hogy magát lord Balfour valóban magas emberi szempontok vezették a cionista ügy felkarolásánál, de mitsem használtak volna ezek az ideális célkitűzések, ha nem estek volna egybe az angol háborús politika általános céljaival. El voltunk tehát készülve arra, hogy Anglia meg fogja vonni támogatását a cionista ügytől, mihelyt érdekei mást fognak diktálni. Ezt az időpontot azonban a távoli jövőbe helyeztük, mert a brit impérium helyzetének alapos, objektív megbirálása után újra és újra arra a megállapításra kellett jutnunk, hogy Angliának ma is elsőrangú hatalmi érdeke a zsidó Palesztina aktív támogatása, mert ezzel erős és megbízható bázist terem magának a Földközi tenger legexponáltabb pontján.

Ugylátszik azonban, hogy az uralmon lévő angol munkáspárt vezetői másképpen látják és itélik meg Anglia hatalmi érdekeit és ennek köszönhető az a brüsszeli kurzusváltozás, amely a Palesztina-politikában bekövetkezett. Igaz ugyan, hogy ha a polgári pártoktól nem is, de a szocialista elveket valló munkáspárttól elvártuk volna, hogy politikáját ne csupán a rideg érdek és hatalmi szempontok irányítsák, hanem bizonyos erkölcsi motívumok is, amelyek a párt programjának alapját képezik. Egyedül ettől a párttól vártuk el, hogy a mely emberi és szociális tartalommal telített cionista mozgalmat még akkor is támogatni fogja, amikor ez nem lesz közvetlen érdeke az angol hatalmi politikának. Ettől a párttól reméltük, hogy az adott szó szentségét nem fogja üres fraízisnak tekinteni, hanem igyekezni fog annak a reális életben is érvényt szerezni. Legfőképp ezért érintett benünket olyan kinosan a Fehér Könyv tartalma, amely a leghíványabb szószegészek egyike, amit a történelem produkált. Eppen az angol munkáspárt volt az, amely kicsinyes és — meggyőződésünk szerint — rosszul értelmezett pillanatnyi érdekek kedvéért kész volt megszegni egy sokszoros esküvel megpecsételt ígéretet, amely arra volt hivatva, hogy jóvátégyen egy sokat szenvedett nép ellen elkövetett kétezeréves igazságtalanságot.

Már régóta köztudott dolog volt, hogy az angol Palesztina-politika páfordulása mögött a brit impérium indiai érdekei húzódnak meg. Érezni lehetett, hogy a zsidók elleni rendszabályokkal Anglia az indiai mohamedánok szimpátiáit akarja megnyerni a hinduk elleni reménytelen küzdelméhez. Egy Londonból érkezett magántávírat szenzációs leleplezést közöl ebben az irányban, amely — ha beigazolást nyer —

Ujabb politikai merénylet történt Bukarestben

Felrobbantották Bukarest legelőkelőbb szabadkőműves páholyát

Ismeretlen tettesek két gránátot helyeztek el a páholyban, de csak az egyik robbant fel — Antiszemita fiatal emberek között keresik a tetteseket

A felrobbantott páholy elnöke Bibescu herceg volt

Bucuresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ugylátszik, hogy az Anghelescu belügyi alminiszter elleni merénylettel nem merült ki a fővárosban tanyázó terrorista szervezetek tevékenysége. Az elmúlt éjszaka újabb megdöbbentő merénylet színhelye volt a főváros. A merényletnél ezuttal egy esodálatos véletlen folytán nem voltak emberáldozatai, ez azonban mítsem von le a Bukarest egyik legelőkelőbb szabadkőműves páholyában történt robbanás tényének súlyosságából, annál is inkább, minthogy a szabadkőműves páholyok ellen bizonyos vasgárdista körökben már hónapok óta tervszerű kampány folyik és a szervezet hivatalos lapja csak röviddel a merénylet elkövetése előtt vérontással fenyegette meg szabadkőműves páholy tagjait. A hatóságok és a kormány energikus intervenciójára van szükség ahhoz, hogy az ilyen megnyilatkozásokat csirájukban fojtsák el, mert az illetékes körök engedékenysége ebben az esetben katasztrofális következményekkel járhat.

Csütörtökről péntekre virradó éjjel két óra tájban hatalmas robbanás reszketette meg a Cămpineanu és Brezoianu uccák sarkán levő emeletes házat, amely már esztendő óta a Valentin Bibescu herceg elnökölte alatt álló szabadkőműves páholy székhelye volt. A robbanás röviddel azután történt, hogy apáholy tagjai gyűlésüket befejezve, eltávoztak az épületből.

A robbanás hatalmas ereje következtében beomlott az épületnek

világbotránnyá dagad. A távírat szerint a palesztinai kormányzat néhány hónappal ezelőtt megállapodást létesített a mohamedán-arabokkal, hogy Anglia meg fogja akadályozni a zsidók bevándorlását Palesztinába s ezért viszontszolgáltatásul a mohamedánok Indiában fogják támogatni az angol kormányzatot. Ezt a titkos megállapodást a Bombayban megtartott hindu nacionalista kongresszuson hozták nyilvánosságra, ahol a leleplezés óriási megdöbbenést keltett. Tudvalevő, hogy a hindu nacionalisták már eddig is több ízben adtak kifejezést a zsidó Palesztina iránti szimpátiájuknak s elképzelhető, hogy most, amikor az angolok éppen a hinduk rovására akarják elgáncsolni a zsidó országépítést, ezek a szimpátiák még erőteljesebben jutnak kifejezésre. A bombayi hindu nacionalista kongresszus ki is mondotta határozatiilag, hogy teljes erejével támogatni fogja a zsidóságot Palesztinának önálló zsidó állammá való fejlesztésében.

Meg kell még várnunk e hír megerősítését, de ha igaz az, hogy a munkáskormány, vagy annak valamelyik expozense titkos szerződést kötött az ara-

azon része, ahol a szabadkőművesek páholyának terme állott.

A hatalmas rázkódtatás következtében az épület összes ablakai betörték de ugyanerre a sorsra újtottak a szomszédos házak ablakai is. A robbanás nagy riadalmat keltett a szomszédos házak lakói között, akik a nagy hideg ellenére hiányos öltözetben az uccára menekültek, nem tudván mire vélni a detonáció okait.

A ház tulajdonosnője, özv. Katz mérnökne azonnal értesítette a merényletről a hatóságokat. A kora reggeli órákban kiszálltak a helyszínére Marinescu ezredes rendőrprefektus, Că-

Előre bejelentették a merényletet?

A nyomozást éppen ezért ebben az irányban indították el. A délelőtt folyamán Anghel egyetemi tanár és Crăiniceanu ezredes, a szabadkőműves páholy két tagja megjelentek Praporgescu főügyész előtt és felhívták a figyelmét arra, hogy Bukarestben már hónapok óta megjelenik egy lap, a mely Buletinul anti judea-mazonic címet viseli és amelyben sorozatos támadások jelentek meg a szabadkőműves páholyok működése ellen. Anghel és Crăiniceanu bemutatták a lap legutóbbi számát, amelyben egy Daniel Cristescu nevezetű horogkeresztes a következőket írja:

„Ma még csak a szó fegyverével harcokunk a szabadkőműves páholyok szögé bujtatott zsidó törekvések ellen. De el fog jönni az idő — és ez az idő már közel van

bokkal a zsidók ellen, ugy ez csakugyan a legoecmányabb politikai játékok egyike, amelyet skrupulusok nélküli korunk produkált.

Egészen bizonyos, hogy a fegyver visszafelé fog elsülni s ez a mi rovásunkra kötött titkos szerződés ahelyett, hogy megerősítene Anglia pozícióját Indiában, csak gyengíteni fogja s mig egyrészt újabb tápot ad a hindu nacionalistáknak az Anglia elleni gyűlöletre és haragra, másrészt a zsidóságot is elidegeníti magától s új politikai utakra tereli, amelyek egyszer talán párhuzamosan fognak szaladni a szabadságért küzdő hindu milliók útjával. A kormány ezzel a Fehér Könyvvel egyszerre két vizsgán bukott el. Megbukott, mint tájékozatlan és rövidlátó diplomata, de megbukott mint szocialista is. Mert eltekintve a Palesztina-mű általános szociális jellegétől, Passfield lord a legהללוšabb döfést éppen a palesztinai szervezet munkásságának adta és megismételt nyilatkozataiban a zsidó országépítés szociális karakterét támadja legélesebben. Amihez a legkonzervatívabb angol kormányok sem mertek hozzányulni, a munkásbevándorlás kiválasz-

lătoreescu ezredes, katonai ügyész, Cristescu központi sziguranca igazgató és Praporgescu, az ilfovi törvényszék főügyésze. A vizsgálat során megállapítást nyert hogy

a merényletet két 75 milliméteres katonai gránáttal akarták elkövetni, ezek közül azonban csak egyik robbant fel, a másik gránátot félig elégett gyújtósímmal megtalálták a felrobbantott páholy terem romjai között.

Katonai szakértők véleménye szerint nem látszik kizártnak, hogy a gránátok a román hadseregtől származtak.

—mídon toll helyett fegyvert fogunk a kezünkbe és ha kell, gránáttal fogjuk szétrobbantani a nemzetellenes alakulatok sötét kavernáit.

A cikk alapján a két páholytag felhívta Praporgescu főügyészt, hogy a vizsgálatot terjessze ki a cuzista lap szerkesztőségére is, mert valószínűnek látszik, hogy a lap szerkesztői, ha nem is vettek részt, de tudtak a készülő merényletről.

A merénylet politikai körökben kinos feltűnést keltett és élénk kommentálások tárgyát képezi. A felrobbantott páholy a legelőkelőbb ilyen szerű alakulata volt a fővárosnak, tagjai Bukarest román társadalmának polgári és katonai előkelőségeiből rekrutálódtak.

tásához és a kollektív munkarendszer kiépítéséhez, éppen arra emelt fejszét a munkáskormány. Igy néz ki a munkáskormány szocializmusa.

Nem akarunk profétának felesapni, de biztosra vesszük, hogy a munkáskormány rövidesen kénytelen lesz eltávolítani helyéről s ebben nem utolsó sorban elhibázott palesztinai politikájának lesz szerepe. Palesztina ugyan kicsi pont a hatalmas világbirodalom térképén s a zsidó nép is törpe ellenfél Angliával szemben, de Palesztina is, a zsidó nép is valahogy a világerdeklődés középpontjában fekszik. Az európai, de főleg ázsiai politika jövője nagy titkokat rejtget s ezen titkok egyike éppen Palesztina és a zsidókérdés megoldása. A mértékadó nagy angol politikuskok érzik ezt, érezték, amikor kibocsátották a Balfour-deklarációt s ezért nem hajlandók asszisztálni Passfield lord könyvemű és rövidlátó politikájánál. S ha néhány hét, vagy hónap mulva, talán egy egészen más kérdésben meg fog bukni a jelenlegi kormány, ne felejtjük el, hogy a Palesztina-probléma volt az a csesersznyemag, amelyen az angol munkáskormány eleszött.

Cukor, élesztő, ecet...

126 ecetgyár közül 122 be kell szüntesse üzemét, mert a kormány fél a fekete szesztől,

pedig az eddigi 520 vagon helyett ma csak 192 vagon szeszt adóznak meg

Cluj-Kolozsvár, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Cukor, élesztő és ecet, három olyan cikk, mely mindennapi életünkben a közszükségletet jelenti. S éppen ezért ennek a három cikknek a termelése és a kormány részéről való favorizálása a legélesebben rávilágít arra a visszás helyzetre, mely a romániai ipar életében uralkodik.

A cukorról tudjuk, hogy a gyárosok szindikátust alakítottak, kartellbe léptek s a magas behozatali vám lehetővé teszi számukra azt, hogy évente 70-80 millió lej nyereséget huzzanak.

Szindikátus és kartell

Az élesztővel ugyanaz a helyzet. Szindikátus és kartell. De a behozatali vám helyett egy más intézkedés biztosítja hegemoniájukat a romániai piacon.

Csehszlovákiában például, ahol az élesztőgyárosok szintén kartellbe vannak, 6.30 csehkoronáért árulják a legfinomabb szeszélesztő kilóját. Ez az összeg 32 lejnek felel meg. S ugyanakkor egy silányabb minőségű élesztőért Romániában 80 lej vesznek kilónként. A helyzet kulesa abban rejlik, hogy behozatali vám ténylegesen nem védi az élesztőgyárosok kartelljét, viszont a külföldről hozott élesztőt — egy miniszteri intézkedés értelmében — a minisztérium utján vegyi alapon meg kell vizsgálni. Másszóval ez azt jelenti, hogy az élesztőt le kell vinni Bukarestbe, meg kell vizsgáltatni s a tapasztalatok szerint ez az eljárás két-három hetet vesz igénybe. Közben az élesztő megromlik s újra csak a belföldi 80 lejes, kartelles élesztőhöz kell fordulni.

De míg a cukor és az élesztő termelése kitünő üzletnek bizonyult, addig az ecet termelését teljesen megbénították.

Százhuszonhat ecetgyárból már csak négy dolgozik

Az egész országban jelenleg 126 ecetgyár van. Ezekben a gyárakban denaturálás útján készítették az ecetet s az így nyert ecet egészségi szempontból is

mindig fölül állott a vegyileg készített ecetszesznek.

Míg Madgearu miniszter szesztörvénye nem lépett életbe, az ecetgyárosok 3.50 lej fizettek adó minden 100 fok denaturált szesz után. A szeszszindikátus 45 lej vett fölük literenként, akkor, amidőn egy liter szesz előállításának költsége 15-16 lej között mozgott. Az elmúlt év vége felé 16.80 lejre emelték 100 fok denaturált szesz adóját. Az ecetiparra ez az intézkedés súlyos csapást jelentett, mert most már képtelenek voltak az ecetszeszrel felvenni a versenyt. A fogyasztóközönségnek meg hiába magyarázták, hogy az ecetszesz egészségtelen, hogy alig pár évvel ezelőtt még csempészeikk volt, az olesó ecetnek csak volt keletje s a 126 romániai ecetgyár küzdött a válsággal.

S ekkor lépett életbe Madgearu szesztörvénye. 1930 július 27-én szavazták meg az új törvényt a parlamentben, augusztus elsején lépett életbe s ugyanazon a napon az ország 126 ecetgyára közül 122-ben beszüntették az üzemét.

Mit tartalmaz tulajdonképpen a Madgearu-féle szesztörvény?

Az ecetgyártás céljára denaturálandó szesz adóját 16 lej 80 baniról 100 fokonként — 42 lej és 75 banira emeli. Ezenkívül előír minden liter szesz után egy 50 lejes garanciát. Ez az összeg addig fekszik a pénzügyigazgatóságban, míg a denaturálási folyamat be nem fejeződik. Vagyis két-három hónapra keresztül.

Az egyik oldalon az ecetszeszrel való konkurrenciát, a másik oldalon egy garancia, ami legalább 1 millió lejre rug egy olyan gyárnál, mely állandó üzemmet akar fenntartani. Ez az új törvény keresztülhúzta a romániai ecetgyárosok számításait s az országban lévő 126 ecetgyár közül csupán négy dolgozik még redukált üzemmel s minden valószínűség szerint néhány héten belül ezek is képtelenek lesznek üzemüket beszüntetni.

Madgearu szesztörvénye és az ecetipar csődje

Madgearu miniszter ott állt a szesztörvény beteljesítésénél és kereste a módokat, miképpen lehetne az államnak a szeszből eredő bevételeit fokozni.

Az akkori pénzügyminiszter úgy képzelte el a dolgot, hogy minden szeszgyárnak megengedik a szesztermelést, anélkül, hogy a pénzügyi hatóságok kontrollt gyakorolnának fölötté. Ez a szabadság persze csak nyers szeszre vonatkozik, szeszfinomító viszont csak három legyen az egész országban. Az ellenőrzés — így gondolta Madgearu miniszter — biztosítja van s a feketeszest egyetlen intézkedéssel bemozdítja a csődöt.

A pénzügyminiszter elgondolása konkrét formát is kapott, amennyiben egy minden részleteiben pontosan kidolgozott tervezet készült róla. De ki tudja milyen erők működtek közre abban, hogy ez a tervezet nem emelkedett soha törvényerőre. Annak ellenében megszavazták egy törvényt, mely 16 lej 80 bani helyett 42 lej és 75 bani adóval sújtja az ecetgyárosokat.

Ez állítólag azért történt, mert az ecetgyárosok hozták forgalomba a feketeszest. S az utóbbi három hónapban amióta ez a törvény életbe lépett és az ország 122 ecetgyára teljesen szünetel, az eddigi havi 520 vagon szesz helyett 192 vagon adója folyt be az államkasszába. Meg akarták állítólá szüntetni a feketeszest s helyett új elánt adtak neki...

Cukor, élesztő és ecet.

A szomszédországokban 18-20 lej a cukor kilója. Nálunk védővám van és szindikátus és kartell. A mi kávénkat 43 lejes cukorral keserítik meg.

Mindennapi kenyereinket 80 lejes élesztővel drágítják meg. Mert az az élesztő, ami Csehszlovákiában jó és egészséges, azt Bukarestbe kell előbb

Az olasz légi flotta december 15 és január 10 között 12 hidroplánnal Rio de Janeiróba indul

A gépek az ortebellói repülőtérről fognak indulni

Róma, november 14. Az olasz légi flotta december 15 és január 10 közötti időben 12 egyenként ötszáz lóerejű motorokkal felszerelt hidroplánnal Rio de Janeiróba óceánrepülést tervez. A gépek négy hármas csoportban tennék meg az utat. Mindenik csoportnak a legújabb rendszerű olasz rádióleadóállomása lesz a Rómával fenntartandó rádióösszeköttetés céljaira.

Az olasz hidroplánok óceánrepülő útján Balbo légügyi miniszter, Valle légügyi vezérkari főnök és commendatore Maddalena pilótárnagy is részt vesznek.

Négyszázméter szélességben és 200 méter hosszúságban kő kövön nem maradt a lyoni földrengés helyén

A földcsuszamlás halálos áldozatainak száma nem fogja meghaladni a harmincat — Herriot, Lyon polgármestere személyesen vezette a mentési munkálatokat

Párizs, november 14. A lyoni földcsuszamlás katasztrófa színhelyét még mindig karhatalmi kordon zárja körül. Az épületek omladékaik között a kutatás egész napon át nagy apparátussal folyt. Még nem lehet megközelítőleg sem tudni, hányan veszték oda. Több, mint kétszáz eltűntnek jelentettek be.

Herriot volt miniszterelnök, Lyon polgármestere influenzával agyban fekvő beteg volt.

de a példátlan katasztrófa híre még kora reggel a helyszínre ment s egész napon át ott maradt

s irányította a mentési munkálatokat. A késő délutáni órákban egy filmoperátor repülőgépe jelent meg a katasztrófa színhelye felett s a filmoperátor felvételeket eszközölt. Egyszerre csak a gép megbillent és egysúlyát vesztve a Lyontól északra a Rhone-ba folyó Saone vízbe zuhant. Pilótája és a filmoperátor uszva partot értek, de a repülőgépet elnyelték a magdagadt folyó hullámai. Az akaratlan hideg fürdő következtében mindkettőjüket kórházba kellett szállítani.

Párizs, november 14. A Havas távirati iroda lyoni munkatársa szerint a földcsuszamlás halálos áldozatainak száma nem fogja meghaladni a harmincat. Több eltűntnek feltüntetett ember jelentkezett a hatóságoknál.

Ma egész éjszaka fényoszlopok világítják sa mellett nagy apparátussal folytatták az omladékok közötti kutatásokat.

Három interurban és három városi te lefonkábel a földcsuszamlás megsemmisített, úgy, hogy a telefonforgalomban is komoly nehézségek merültek fel.

A Paris Midi kiküldött tudósítója szerint 400 m. hosszú és 200 m. széles földterületen minden romhalmaz és kő kövön nem maradt.

A lakosság még most is a tegnapi pánik hatása alatt áll. Attól tartanak, hogy a még tartó esőzés újabb szerencsétlenség okozójává válhatik. A katasztrófa szin-

Vigyázz!
mert nem minden lémtisztító
Sidal

vinni s ott addig kell vizsgálni, míg megromlik. Hogy a szindikátus 80 lejre vehessen egy kiló élesztőért.

... s 126 ecetgyár közül 122 kénytelen üzemét megszüntetni. Hatszáz család maradt kenyér nélkül. Azért, mert a feketeszest le akarták törni. Hogy 520 vagon helyett 192 vagon szeszt adózzanak meg havonta. A többit meg úgy hozzák forgalomba, ahogy eddig...

Cukor, élesztő és ecet. Vajjon létezik még három olyan közszükségleti cikk mindennapi életünkben, melynek termelése és forgalombahozatala egy megvilágítaná a romániai ipari termelés nyomorúságát?... Schön Dezső

A liberális mentbe v
Bra

Bucaresti—B
(Az Uj Kelet tud
12 órák a szok
között nyílik me
szaka, amelyet u
bevezetni. Ez az
parlament rendez
király nyitja me
kódó kívánságára
lesz és elsősorban
megszavazásra
tok bejelentésére
kívül valószínűn
beszéd meg fogja
höz gazdasági he
tézve a nemzet
együttértésben és
sal dolgozzanak
származó fájdalom
nős jelentőséget
szesszionak a l
Ez azt jelenti e
szűnetelés után
normális parlam
mánynak nem t
szerezni, ezzel s
rülhat a dem
megegerősítésé
ség van, mint v

Bratian
atakat i

A liberális pá
ma délelőtt össz
be való visszaté
döntést hozzon.
Vintila elnököt
tott a politikai
merítők foglalk
sági és pénzügy
rendkívül súly
fennállása óta
nagymerű gaz
hézskéket —
tila — és hozzá
ban a nemzeti-
lelős, amely n
autoritással e
hogy a helyz
válságra meg
láljon.

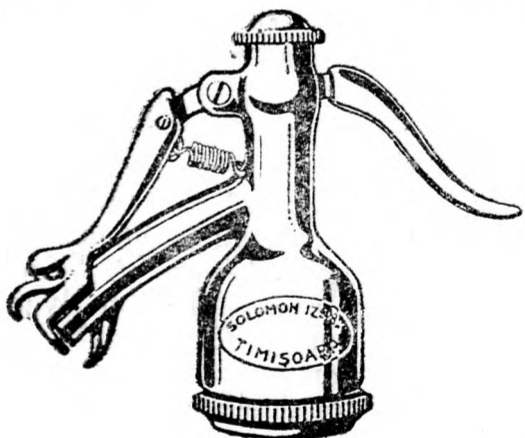
— Emiatt —
tila — a széls
és fenyegetik
nyugalomát. M
ba járt Beszar
hozz ebből az
jelei mutatkoz

A libe
nak tá
zetet

Ezután a k
lalkozott Brat
csak aggasztó
végrehajtó b
hogy az utols
gyakrabban l
zódések rev
Olaszország,
sen Bulgária
tetben olyan
nem lehet fé
lyosítottá a
király és az
a két állam
szorosabbra
cias beszédei
tették. A ro
tetlennek m
zódések és a
akcióval sz
mány nem
niu-kabineti
nak minden

A
parl
mel

Végül is
jelenlévők
bivását, ho
ek vissza
dovanu szó
déshez és
egyhangula

Szállítok az új egészségügyi törvény 43 §-nak megfelelő és az állami laboratórium által törvényesen talált önműködő zárószervezettel ellátott

aluminium szifonfejeket

A patentirozott önműködő zárószervezet minden eddig forgalomban lévő szifon fejre felszerelhető — Állandoan raktáron csehgyártmányu favorit szifonűvegek, mindenféle szinben, patentzáros limonádésűvegek, szikviz és limonádés töltőgépek és a szakmába tartozó alkatrészek. Teljes garancia Olesó árak

IZSÁK SALAMON

Első Bánáti szikvizgyáros
TIMISOARA, Str. Gen. Foch 2 szám

Bukarestben

a közismert hosszú évek óta fennálló Grossman-féle kóser

étterem átköltözködött a Str. Iifov 4 szám alá (Casa de depunere háta mögé, volt Restaurant Cluj) gyönyörű termeivel, kertjével rendelkező helyiségeibe Kéri régi nagyrebusult vendégeinek továbbra is szives látogatását.

A liberális párt végrehajtó-bizottsága egyhangulag a parlamentbe való visszatérés mellett döntött

Bratianu Vintila nagy expozéjában rendkívül aggasztónak tartja a bel- és külpolitikai helyzetet

Stere a parlamentben meginterpellálja a kormányt általános politikája miatt — Leanca beszarabiai képviselő felveti a Stere-kérdést

Bucaresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 12 órakor a szokásos ünnepi külsőségek között nyílik meg a parlament őszi ülése, amelyet uralkodói trónbeszéd fog bevezetni. Ez az első alkalom, hogy a parlament rendes munkavádját Károly király nyitja meg. A trónbeszéd az uralkodó kívánságára a szokottnál rövidebb lesz és elsősorban a szeszio folyamán megszavazásra kerülő törvényjavaslatok bejelentésére fog szorítkozni. Ezenkívül valószínűnek látszik, hogy a trónbeszéd meg fogja említeni az ország nehézségi helyzetét is, felhívást intézve a nemzet összes erőihez, hogy egyetértésben és a legteljesebb odaadással dolgozzanak a gazdasági válságból származó fájdalmak orvoslásán. Különös jelentőséget kölcsönöz a parlamenti szesziónak a liberálisok visszatérése. Ez azt jelenti egyúttal, hogy egy évi szünetelés után ismét kezdetét veszi a normális parlamenti élet, ami a kormánynak nem fog ugyan sok örömet szerezni, ezzel szemben viszont hozzájárulhat a demokratikus intézmények megerősítéséhez, amire ma inkább szükség van, mint valaha.

Bratianu Vintila újra súlyos atakot indított a kormány ellen

A liberális párt végrehajtó bizottsága ma délelőtt összeült, hogy a parlamentbe való visszatérés kérdésében végleges döntést hozzon. A gyűlésen Bratianu Vintila elnököt, aki nagy expozét tartott a politikai helyzetről. Különösen ki merítően foglalkozott az ország gazdasági és pénzügyi szituációjával, amelyet rendkívül súlyosnak talál. Románia fennállása óta még nem ért meg ilyen nagy mérvű gazdasági és pénzügyi nehézségeket — mondotta Bratianu Vintila — és hozzátette, hogy ezért elsősorban a nemzeti-parasztpárti kormány felelős, amely nem rendelkezik a kellő autoritással és képességekkel ahhoz, hogy a helyzetet uralhassa és hogy a válságra megfelelő megoldásokat találjon.

Emiatt — mondotta Bratianu Vintila — a szélsőséges elemek előrettek és fenyegetik az ország belső rendjét és nyugalomát. Mibaleche, ugy látszik, hiába tart Beszarabiaiában, mert nem látta, hogy ebben az országgrészben az anarchia jelei mutatkoznak.

A liberális párt vezére aggasztónak találja a külpolitikai helyzetet

Ezután a külpolitikai helyzettel foglalkozott Bratianu Vintila és azt ugyan csak aggasztónak találta. Felhívta a végrehajtó bizottság figyelmét arra, hogy az utolsó időben Európában egyre gyakrabban hangoztatják a békeszerződés revíziójának szükségességét. Olaszország, Magyarország és különösen Bulgária árulnak el ebben a tekintetben olyan intenciókat, amelyeket nem lehet félreismerni. A helyzetet súlyosította az a tény, hogy a bolgár király és az olasz királyleány nászával a két állam közötti kapcsolatok még szorosabbra fonódtak. Mussolini harcias beszédei egész Európát megdöbbentették. A román kormány teljesen tehetetlennek mutatkozott ezen, a békeszerződések és a béke feldulására irányuló akcióval szemben. A Mironescu-kormány nem más, mint folytatása a Maniu-kabinetnek s ezért a liberális párt-nak minden erővel küzdeni kell ellene.

A liberálisok egyhangulag a parlamentbe való visszatérés mellett döntöttek

Végül ismertette Bratianu Vintila a jelenlévőkkel az uralkodónak azon felhívását, hogy az ellenzéki pártok térjenek vissza a parlamentbe. Leonte Moldovanu szökött elhöz az elsőnek ehhez a kérdéshez és javasolta, hogy mondják ki egyhangulag a parlamentbe való visszatérést. Dinu Bratianu volt a következő felszólaló, aki azt kérdezte, hogy a parlamentbe való visszatérés a parlament munkájában való részvételt is jelenti-e!

Ducu volt belügyminiszter felszólalásában ismertette az uralkodó felhívása által kreált új helyzetet, majd felvette a kérdést: kívánja-e a végrehajtó bizottság a liberális párt parlamentterjeinek a parlamentbe való visszatérését? Egyhangy igen volt a válasz, mire Ducu felvette a második kérdést: Kívánja-e a végrehajtó bizottság, hogy a liberális párt parlamentterjei a legenergiusabb ellenzéki akciót vezessenek a kormány ellen?

Harsogó igen volt erre a kérdésre is a válasz, majd elhatározták, hogy a kormány elleni harc taktikáját a parlamenti csoport fogja megállapítani. Az ülés végeztével a következő hivatalos kommuniké tették közzé:

A kommuniké hivatalos szövege

„A liberális párt központi vezetősége Bratianu Vintila elnöke alatt ülést tartott s az ő meghallgatása után elhatározta, hogy visszatér a parlamentbe, ahol aktív munkát fog kifejteni“.

Bucaresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután az a hír terjedt el, hogy a régi és beszarabiai képviselők Mirto volt iparügyi minisztert akarják Pop-Csiesó Istvánnal szemben a kamara elnökségére emelni. Mirto erre nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy ez a hír csak bizonyos intrikusok agyából pattanhatott ki. Ezzel szemben tény az, hogy a beszarabiai parlamenterek energikus ellenzéki akciót akarnak kezdeni a kormány ellen. Röviddel a parlament megnyitása után Constantin Stere meg fogja interpellálni a kormányt általános politikája miatt és szemére fogja vetni a demokratikus program vonaláról való kikillásokat. Leanca beszarabiai képviselő, Stere egyik legelkeltebb híve Sterének a pártból való eltávolítása miatt fogja meginterpellálni a kormányt.

Az a vereszcánusok nem térnek vissza a parlamentbe

Szombat délután négy órakor a többségi képviselők értekezletet tartanak, amelyen meg fogják beszélni az új tisztikar megválasztásának módjait. Lapjelentések szerint az a vereszcánusok két parlamenti képviselője: Goga Octavian és Stan Ghitescu nem fognak visszatérni a parlamentbe, állítólag azért, mert Averescu ennek előfeltételül azt követte ki, hogy a trónbeszéd jelentse be a közigazgatási reform teljes abrogálását.

Csendes tüntetést rendezett Bukarest uccáin több ezer főnyi munkanélküli tömeg

A munkaügyi miniszter ígéretet tett arra, hogy sürgősen ki fogja utalni a munkanélküli segélyt

Bucaresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi munkanélküliek ma délelőtt csendes tüntetést rendeztek Bukarest uccáin. A kora reggeli órákban több ezer ember: férfiak, nők és gyermekek gyűltek össze a Amicitia étteremben, ahol több beszéd hangzott el. A szónokok az állam és a társadalom támogatását kérték az éhhalál előtt álló és hihetetlen nyomorúsággal küzdő munkanélküli tömegek számára.

A beszédek után a munkanélküliek négyes sorokba fejlődve, felvonultak a Cămpineanu, Brezoiana és Grivita utcákra kereszttül a Calea Victorieiére. A rongyos ruhákban menelő férfiak és a gyermekeiket karjukon hordó asszonyok asszonyok megrendítő látványt nyújtottak. A munkanélküliek elvonultak a királyi palota előtt, majd csendesen szétoszlottak. Rendzavarásra nem került sor és a hatóságok intervenciójára sem volt szükség.

Ma délelőtt a szociáldemokrata párt-nak egy küldöttsége kereste fel Emil Hatiegan munkaügyi minisztert, akitől a munkanélküliek felségélyezését sürgették. Hatiegan ígéretet tett arra, hogy a munkanélkülieknek megszavazott segélyt sürgősen ki fogja utaltatni.

Általános vasutas- és bányászsztrájk fenyegeti Angliát

London, november 14. Angliát általános vasutas- és bányászsztrájk fenyegeti, mert a vasutársaságok a rossz üzletmenet miatt feltétlenül bérredukciót akarnak keresztülvinni.

Felételeiket tegnap átadták a szakszervezet megbízottainak. Eszerint a társaságok még a legalacsonyabb díjazású munkás hebitérét is hat shillinggel akarják apasztani.

A vasutasszervezet elnöke kijelentette, hogy a munkásság nem hajlandó belemenni a bére csökkentésbe és inkább választja az ultima rációt, a sztrájkot. London, november 14. December elsején lejár a most érvényben lévő hánymunkabérmegállapítás. Ha a munkaadók ragaszkodni kívánnak ahhoz, hogy a munkabéreket csökkentés, a sztrájk elkerülhetetlen lesz.

Valószínű, hogy a szakszervezet intervencióra fogja kérni a kormányt, hogy avatkozzék bele az ügybe, amíg ki nem tör a sztrájk.

London, november 14. A canterburyi érsek beszédet mondott, amelyben leszögezte kívánata, hogy az elmúlt évi püspöki konferencia közelebb hozza az anglikán egyházat a keleti orosz egyházhoz. Az érsek a továbbiakban a fogamzás mesterséges megakadályozásáról beszélt s kijelentette, hogy a püspökök

többsége egy taláta, hogy lehetnek olyan erkölcsi okok, amelyek a gyermek ártás korlátozását kívánják. Ezek között elsősorban áll, ha a szülés veszélyeztetné az anya életét, de az is, ha a születendő gyermekről való gondoskodás nincs kellően biztosítva. A fogamzás mesterséges megakadályozását az anglikán egyház nem tartja bűnnek, feltéve, ha ezt nem önző, kényelmi okokból teszik.

Az angol sajtó üdvözli az egyházat, hogy haladó álláspontot foglalnak el és nem tanúsítanak elzárkózó magatartást a mai gazdasági és társadalmi helyzet által diktált szükségességek előtt.

Kolozsváron újra napirenden vannak az éjszakai zsidóverések

Két öreg zsidót súlyosan inzultáltak verekedő fiatal emberek

Cluj—Kolozsvár, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Már-már azt hittük, hogy el fogjuk érni azt az időt, ami kor Kolozsváron meglepetésszámba megy majd az, ha egy zsidót az utcán megvernek. Azt hittük, hogy az eszterdőkön keresztül tartó sötét propaganda után végre észretért az elvadított egyetemi ifjuság és nem teszi életveszélyessé az utcákon való közlekedést a szakállas, pajszes zsidók számára. Ugy látszik azonban, hogy még mindig vannak olyan elemek a diákok között, akik az uceai verekedések módszerét alkalmaznak mit sem sejtő járókelőkkel szemben. Az elmúlt két éjszakán két esetben támadtak meg zsidó embereket felelőtlen fiatal emberek, akik a kolozsvári egyetem piros sapkáját viselték. Ugy látszik

ezeknek a fiatal embereknek nem volt elegendő a király szózata és folytatják orvtámadásait a védtelen öreg zsidók ellen.

Tegnapelőtt éjjel a kisszamosuceai hidon keresztül haza igyekezett Werferg szefárd sakter, akit egy Francise Timoc nevű kereskedelmi akadémiai diák lepett meg azzal, hogy egyik kezével a szakállát, a másikkal a pajeszt rángatja meg. A kedélyes mulatozást súlyosabb pofonok kísérték, amelyeknek elszenvédője hangos segélykiáltásokkal próbált segítséghez jutni. A hid előtt vesztegő rendőr meghallva a segélykiáltásokat és a szorongatott zsidó ember segítségére sietett, akit a diákkal együtt a harmadik kerületi rendőrségre állított elő. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és azután a diákok szabadlábra helyezték.

tek fel és azután a diákok szabadlábra helyezték.

Az elmúlt éjjel pedig Steinberg Juda kolozsvári zsidóembert érte az a meglepetés, hogy egy pillanatban négy marcona diákkal látta magát körülveve. Steinberg, mielőtt segítségért kiáltott volna, már a hátán érezte az ütlegeket és míg a közelben álló rendőr odaért, jónéhány ütletet kapott. A diákok közül hárman rendkívül bátran viselkedtek a rendőr megjelenésekor és be sem várva negyedik társukat, jobbnak látták nyomtalanul eltűnni a helyszínről. A rendőr Mítica diákkal együtt Steinbergt is bekísérte a rendőrkapitányságra, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről.

A gazdasági válság szanálásának tervezetén dolgozik a kormány

Három terv van eddig a mezőgazdaság szanálására:

a Banque d'Acceptation ajánlata; Popovici Mihály jelzáloghitelintézet tervezete és a stabilizációs kölcsön második részletének mezőgazdasági céljaira való felhasználása

Manoilescu akciója a jelzálogkölcsönökkel terhelt városi háztulajdonosok érdekében

Bucuresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány csaknem teljes tevékenységét lekötötte a gazdasági válság problémája s a válságból kivezető utak és módok keresése. Beavatott körökben nem titok, hogy az uralkodó minden nap informáltatja magát az ország gazdasági helyzetéről, az állami inkasszó menetéről és a gazdasági helyzet orvoslásával kapcsolatosan folytatott tárgyalásokról minden egyes részletéről. A felelős körök éveken keresztül elhanyagolták ezt a kérdést és a nemzeti parasztpárti kormány sem adózott a kellő figyelemmel a román nemzetgazdaság égető problémáinak, csak akkor, amidőn a válság felborulással fenyegette az egész ország gazdasági és társadalmi egyensúlyát. Ma már eljutottunk odáig, hogy a *minisztertanácsok csaknem kizárólag gazdasági kérdésekkel foglalkoznak*, a gazdasági és pénzügyi érdekeket és tanácskozási egységet követik. Mindezeknek eredményeképpen egy szanálási terv van kialakulóban, amely minden valószínűség szerint a gazdasági élet összes ágazataira ki fog terjeszkedni, de amely egyelőre csak a hitel s ezzel kapcsolatosan a föld- és háztulajdon megmentésének problémáival foglalkozik.

A mezőgazdaság szanálásának három terve

A mezőgazdaság helyzetének szanálására vonatkozólag három tervezet fekszik a kormány előtt. Az első a Banque d'Acceptation ajánlata. A banknak egy Weiler nevű megbízottja járt az országban röviddel ezelőtt és tanulmányozta a mezőgazdaság helyzetét. Weiler arra a konklúzióra jutott, hogy a mezőgazdák helyzetét különösképpen súlyosbítja, hogy termékeiket nem tudják értékesíteni és így kénytelenek azokat jobb idők elvártaiban paragon hevertetni. Ebből a megállapításból született meg a banknak az alább következő ajánlata: A Banque d'Acceptation a Banca Nationala rendelkezésére bocsát kilenc hónapi időtartamra, négyszázalékos kamattal, másfélmilliárd lej. A pénzt a Banca Nationala tovább adja azoknak a bankoknak, amelyekkel dolgozik, fél-százalékos kezelési költséget szedve a folyósított összegek után. A bankok viszont nyolcszázalékos kamattal mellett kölcsönöznék ki a pénzt a földműveseknek, akik biztosítékként elzálogosítanák gabonájukat.

Ennek az ajánlatnak megvannak a maga előnyei és hátrányai. Előnye az, hogy a földműves pénzt kap, mérsékli kamatterheit és ismét dolgozhatnak. Hátránya az, hogy a bankok nem rendelkeznek megfelelő befogadóképességű raktárakkal a zálog számára. Továbbá nem tudhatják, hogy kilenc hónap múlva a gabona eladható lesz-e megfelelő áron s hogy nem-e lesznek kénytelenek saját zsebükből visszafizetni a Banca Nationalának a pénzt anélkül, hogy ők a maguk részéről behajthatnák azt a parasztoktól.

Popovici jelzáloghitelintézetel akar szanálni

A második tervezet Popovici Mihály pénzügyminiszter jelzáloghitelintézetének terve. Ez a tervezet gyorssegélyt kíván nyújtani a földműveseknek, megadva nekik a lehetőséget, hogy hosszulejáratu jelzálogkölcsönökkel cseréljék fel mai rövidlejáratu és súlyos kamatokkal terhelt adósságaikat, amelyek elnyelésel fenyegetik magát az elzálogosított földet. Az intézet Popovici tervezete szerint az állam egészse alatt és a bankok közreműködésével alakulna meg. Az állam hatszázmillió lej, a bankok pedig háromszázmillió lej kölcsönének az intézet rendelkezésére.

Összesen tehát kilencszázmillió leje volna az intézetnek, valamint az a biztosított joga, hogy kötelezvényeket bocsáthasson ki. Nehéz dolog megmondani, hogy milyen összeg juthat ilyen módon a földművesek kezébe. Egyesek kétkednek abban, hogy a romániai bankok nagyobb megrázkódtatás nélkül folyósíthatnák a rájuk kiszabott háromszázmillió lejt. Ezeknek mindenesetre azt szokták válaszolni, hogy amit a nagybancok egyik kezükkel adnak, a másik kezükkel vissza is vennék, mert végeredményben eredetileg is ők folyósították a jelzálogkölcsönöket. Kérdés ezzel szemben az, hogy kötelezvényeket is felszívhatnak-e és ha igen, mennyit? Másoldaltól viszont a Popovici-tervezet előnye az, hogy 8-9 százalékos kamattal folyósítaná a jelzálogkölcsönöket és konvenciós fizetési terminusokat állapítanak meg.

A Blair-csoport ajánlata

Végül van még egy harmadik szanálási terv is: a Blair-csoport ajánlata. Lényeg ugyancsak egy jelzáloghitelintézet alapítása jelentős tőkével, elviselehető kamatokkal és hosszú fizetési lejárattal. Azoknak a különböző és nagyszámú akcióknak, amelyeket a kormány a külföldön a mezőgazdasági hitelintézet felállítására érdekében lefolytatott, egyetlen tényleges eredménye volt: az összes külföldi pénzesoportok, amelyek érdeklődnek Románia iránt,

Kellemes borotválkozás és penge meglakartítás csakis a

NIVEA-CREME

használatát utján érhető el. Dörzsölje be arcát — szappanosan előtt — alaposan Nivea-krémmel. On csodálkozni fog, hogy azután a kés mily könnyedséggel szalad és minden legcsekélyebb fájdalom nélkül és anélkül, hogy a borotva a bőrt izgatná, történik az eddig oly kellemetlen borotválkozás. Csakis a Nivea-Creme tartalmazza a bőrvédő oucerit és ebben rejlik kitérő hatása. Mintaképp díjtalanul! A Nivea-Creme behatol a bőrébe és nem hagy fényt maga után. Mindenütt kapható.

Dobozok 100.-, 50.-, 25.-, 12.-. Tabakok díjazás önből Lei 30.- és 45.-. Emléklapok, Braşov-Brassó, Vasút-utca 43.

vagy amelyek érdekelve vannak ebben az országban, meggyőződtek arról, hogy a mezőgazdaság segítése parancsoló szükségesség. Ebből a meggyőződésből született meg a Banque d'Acceptation ajánlata s ugyanebből keletkezett a Blair-csoportnak azon javaslata, hogy a stabilizációs kölcsön második részletét a mezőgazdasági hitelintézet létesítésének céljaira fordítsák. A külföldi tőkések közvetlenül is közreműködtek volna az intézet megalapításában, a falusi földtulajdon jogi helyzete és a jelzálogkölcsönöknel bevezetett végrehajtási eljárás nehézségei ettől visszattartották őket. Emiatt a külföldi tőkések nem elégszenek meg a jelzáloggal, hanem garanciákat kérnek a kormánytól, helyesebben szólva az államtól a folyósítandó kölcsönökre.

Manoilescu feladata

Nem képezheti vita tárgyát, hogy a városi háztulajdonosoknak éppúgy joguk van az állam támogatására, mint a földtulajdonosoknak, hogy kivevickélessenek mai súlyos helyzetükből. Az állam természetesen nem nyulhat hozzá a hitelezők követeléseihöz, amelyek érinthetetlenül a hiteleket egyik alapvetélet képezik. A kérdés tanulmányozásával Manoilescu iparügyi miniszter bizta meg a kormányt, aki most vizsgálja a városi jelzálogkölcsönök kamatai leszállításának lehetőségét, olesó tőke szerzésével. Manoilescu erre vonatkozólag tervezetet dolgozott ki, amely egyik alapvető részét képezi az általános szanálási tervnek.

Peruban a munkásság általános sztrájkjához a vasuti alkalmazottak is csatlakoztak

A kormány válaszul feloszlatta a munkásszervezeteket és csapatokat küldött a sztrájkolók ellen

Newyork, november 14. A perui kormány a munkásság általános sztrájkjára válaszul feloszlatta a munkásszervezeteket és katonai karhatalmat küldött ki a zavargási területre a rend helyreállítására.

A sztrájkmozgalom kezdeményező részbeny munkások vezetőit letartóztatták. Több elmenekült angol és amerikai bányatulajdonos a csapatok védelme alatt visszatért Malpazóba.

A zavargások alkalmával a Malpazó-La Oroma közötti országuton csata fejlődött ki az akkor még meg nem

erősített karhatalom és a sztrájkolók között, amelyben 12 ember életét vesztette s mintegy harmincan megsebesültek. A közben érkezett karhatalmi megerősítésekkel sikerült elérni, hogy a zavargó malpazói bányászok ne vehessenek fel közvetlenül a harcot a laoromai sztrájkolókkal a karhatalom ellen. A vasuti alkalmazottak is sztrájkba léptek. Most már csak egy-két vonatot tudnak indítani s ezért a csapatoknak különvonatokon történő szállítása is egyelőre abbamaradt.

Ismét az 1930-as költségvetést tárgyalta Kolozsvár tanácsa

A munkanélküli és kultursegélyek fenntartására kétféle lejjel emelték a bevételeket — Háromszázezer lej a diákságnak

Cluj Kolozsvár, november 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városi közgyűlést néhány elhalasztás után végre ma, pénteken délelőtt megnyitotta dr. Mihali Tivadar polgármester. A közgyűlés több nagyon fon-

tos kérdésben kell, hogy határozatot hozzon és éppen ezért általános érdeklődés előzte meg a tanácsulást. Annak ellenére, hogy az év vége már rohamosan közeledik, a városnak még nincs aprólt költségvetése, mert a

VEGYEN CLUJI MENTŐSORSJEGYET
100 lejért 1 milliót nyerhet készpénzben
HUZÁS 1930 DECEMBER 21. NYEREMÉNYEKET ALBINA BANK FIZETI
Hivatalos nyeremény jegyzék lesz kinyomatva. Vidéki rendeléseket 117 lei előzetes beküldése ellenében a Sorsjegyroda CLUJ, Str. Memorandului 16 sz. eszközözi

legutóbbi tanácsülésen megszavazott büdzsét a helyi revíziós bizottság nem hagyta jóvá. A bizottság a város bevételeiből 7 és félmillió lejt törölt. Ennek megfelelően a közgyűlésnek rendelkeznie kellett a város kiadásait is.

A Román Blokk tiltakozása

A közgyűlés érdemleges tárgyalása előtt Mihali polgármester kivette az esküt dr. Haliaganu Gyula rektortól, aki hivatalból tagja a városi tanácsnak. Ezután dr. Pop Valér emelkedett szólásra, aki felolvasta a Román Blokk egy deklarációját. A Román Blokk tiltakozását fejezi ki az alpolgármesterek beiktatása ellen. Dr. Pop Jonel felel a deklarációra és kijelenti, hogy ez a kérdés nem tartozik a tanács elé, mert a helyi revíziós bizottság már döntött az ügyben.

A közgyűlés a Román Blokk bejelentése fölött napirendre tört és tudomásul vette az alpolgármesterek beiktatását. Ezután Ruzsu, a városi főkönyvelő terjesztette be jelentését. Felolvasta az állandó és igazoló bizottságok javaslatait, amelyek szerint a munkanélkülieknek előirányzott 1 millió lejt az igazoló bizottság 300 ezer lejre redukálta, míg a többségi és kisebbségi kulturintézményeknek szánt 1 millió 900 ezer lejes segélyt 700 ezer lejre. Ezzel szemben az állandó az állandó bizottság egy a munkanélküli, mint a kulturális segély fenntartása mellett foglalt állást.

A bizottság javaslata

A törvény előírásainak megfelelően a tanács bizottságot küldött ki a kérdés felülvizsgálására, melynek elnöke dr. Pop Jonel, tagjai pedig Vasui lelkész, Candrea, Ujhelyi tanácsosok és dr. János Gáspár alpolgármester lettek. A bizottság tárgyalásig Mihali polgármester felfüggesztette a tanácsulást.

A gyűlés megnyitása után dr. Pop Jonel terjeszti be a bizottság javaslatát, amely szerint a bizottság szükségesnek tartja mindkét tétel megszavazását és ezeknek fedezetül javasolja, hogy a város bevételeit egymillióhét-száz ezer lejjel emeljék.

Háromórás vita

A megindult vita során elsőnek dr. Haliaganu Gyula kér szót, aki sajnálattal állapítja meg, hogy a város költ ségvetésében egyetlen tétellel sem szerepel sem az egyetem, sem a közegészségügyi intézmények támogatása. Hangsúlyozza, hogy a diákság az ösztöndíjak mevonása, illetve redukálása miatt a legnagyobb nyomorban élnek és szükségesnek tartja, hogy a város a diákságot is támogassa. Haliaganu rektor eme indítványa órákon át tartó vitát eredményez. A Román Blokk tagjai javasolták, hogy a munkanélküliek segélyét osszák meg fele részben a munkásság és a diákság között. A vita délután félháromig tart, amely végül abban nyer befejezést, hogy dr. Pop Jonel áthidaló javaslatot tesz, mely szerint a munkanélküli és kulturális segélyek fedezetül szolgáló bevételeket ne 1 millió 700 ezer, hanem kétféle lejjel állapítsa meg a tanács és ebből háromszáz ezer lejt fordítsanak a diákság segélyezésére.

A városi közgyűlés 22 szavazattal 8 ellenében megszavazta a javaslatot. A közgyűlést hétfő délelőtt 10 órára lasztotta el Mihali polgármester.

Ötezer telepiter

Angl

Az ötös nak kib

Cluj—F irati irodák rtesülésről volna meg zódés szeri kal szemben az indiai hoz, Anglia. Az ang tudomást s cionista k mellé áll és. Ez a há háborodást seti az ang

Csak

Tegnap sz számoltunk a napjáról és a tározatokról. védeyes vita határozatok volt, amely a tagu bizottsá erejű határoz irati tudósítá határozat a cionista frak követeléseink norálása és i pontot tegyer vezetőségi vá sítette meg a mondata, a politikai bizo nyítására és t

A helyzet Zsidó Távirati részletesen ma tuációt és teg mindenekelőtt politikai bizo és irányító sz feladata, hogy működnek, m olvan lépést, a elé állíthatná

Érthető tehát kai bizottság még kevésbé, a illeti, nem fé nes radikális minthogy eze bizottságot ne kibővítésének, nek gondolták, be a politikai ták és csodála lengyel cionis akik eddig le Weizmann pol hér Könyv rad nyezett az Eet és így magyar sen Weizmann tions Comité

Hindas, a reví litikai bizottsá Dr. Hindas a kijelentette, h nem változathá tudusokat, mer osztania a jele litikai bizottsá kelt elemek sz jött létre. A mán akartak es ellenzéki esop ren Hajjeszód folyását bizto azonban csak r pán a radikáli sikerült megny nem.

Az Actions (frakció, közötti melyek a jelen selve vannak, tak, hogy szá lemondása álta és az ügyeknek vábbvitelére p kell választani, datárius hatal nyilvánulások engedtek követ

40 éves tapasztalat igazolja a Höffer gyermek cikk jóságát

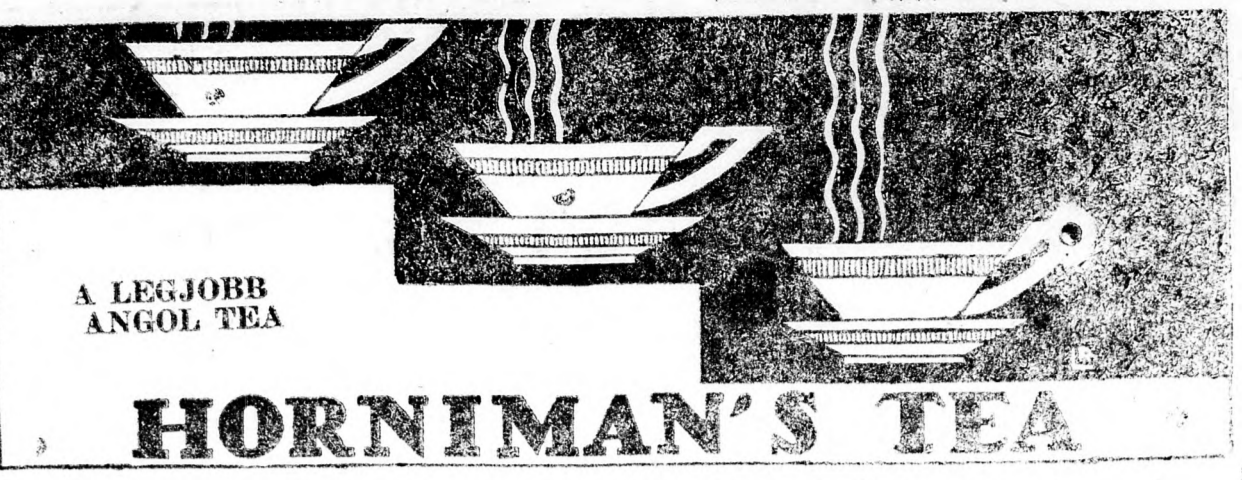
Németországban egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg a jiddis nyelv iránt

Keresztény tudósok mutatják ki a jiddis nyelv szépségeit és életrevalóságát

Berlin, november 14. Közölte az Uj Kelet, hogy a német tudományos világ újabb erősen foglalkozik a jiddis nyelv eredetével, szellemével és alkati különöségeivel. Újabbban a nagytekintélyű Preussische Jahrbücherben jelent meg érdekes cikk Heinrich Meyer-Benfey professzor tollából. A jiddis — a keresztény tudós szerint — az összes zsidó idiomák közül, mint amilyen a zsidó-spanyol és zsidó-perzsa, jelentőségben első helyen áll. Kétségtelenül német, de nem az újnémet irodalmi nyelvben gyökerezik, hanem a középfelnémet képezi alapját. Azelőtt volt egy úgynevezett „Judendeutsch“, amelyet a németországi getto-zsidók beszéltek és Goethe már gyermekkorában élénken emlékezett a nyelv iránt, amelyet nemcsak hogy megtanult, hanem irodalmi munkásságában is felhasználta. Irodalmi hagyatékában számos jiddis nyelvű költeményt találtak. Ez a jiddisdeutsch nyelv azonban a tizenkilencedik század elején, amikor a német zsidóság asszimiláló folyamata megindult, teljesen kipusztult.

Ma már csak a keleti zsidóság jiddise él. Ezt két földialektusba sorozták: a litván és lengyel jiddisre. Karakterisztikuma a jiddisnek nem a német gramatikából való eltérése, hanem főleg szókincse, amely igen sok sémita elemet ölel fel. A jiddisbe szőtt héber és arameus szavak száma körülbelül annyi, mint más nyelvek idegen kifejezései, de ebben a nyelvben sokkal élénkebben emelkednek ki, jóllehet hangtanilag teljesen hozzáidomulnak a nyelv karakteréhez. Ezenkívül sok szláv szó került a jiddisbe. Mindazonáltal a jiddis német nyelv és minden nyelvbarát el van ragadtatva tőle, mert fordulataban, kifejezőmódjában tele van lüktető elevenséggel és egészséges szellemmel.

A tudós ezután leírja, hogyan lett népnyelvé ez az irodalmi középfelnémet és hogyan alakult át az idők során ismét jiddis irodalmi nyelvvé. Eleinte a vallásos irodalom vette használatba, később azonban már világi eszméket is propagáltak irodalmi uton ezzel a nyelvvél. A tizennyolcadik században, majd később és főleg 1860 óta nagy lendületet nyert a jiddis, amelynek költői: Mendele, J. L. Peretz, Salom Asch és mások ma már világmárkák. A jiddis népdalok a legszebb gyöngyei a népköltészetnek.

Revolveres merényletet követtek el Hamagucsi japán miniszterelnök ellen

A miniszterelnök életveszélyesen megsebesült

London, november 14. Tokióból jelentik a Timesnek, hogy Hamagucsi japán miniszterelnök ellen a japán főváros pályaudvarán egy fiatal ember merényletet követett el. A merénylő revolveréből rálőtt Hamagucsi sira, aki haslövéllel eszméletlenül esett össze.

Az életveszélyesen sebesült miniszterelnököt a pályaudvari főnöki irodába vitték, ahol az orvosok azonnal első segítségben részesítették. Nem tartják ki-

dei spekulációt. A newyorki tőzsdén az árfolyamok ismét emelkedni kezdtek és április elején az árfolyamok ismét 22 százalékkal állottak magasabban, mint decemberben. A külföld azonban már okult és távoltartotta magát a newyorki tőzsdétől, ahol az amerikai spekuláció egyedül nem tudta tartani pozícióját. Az őszi nagy veszteségek megrázkódtatták az amerikai gazdasági életet is, ami abban nyilvánult meg, hogy a fogyasztás nem tartott lépést az óriási produkcióval, különösen miután az aranyinfláció következtében a drágaság is folyton emelkedett.

Igy azután az áprilisi legmagasabb árfolyamok többé-kevésbé rohamosan újra esökkenni kezdtek és október elején a newyorki tőzsdén jegyzett részvények árfolyamértéke 60 milliárd dollárra esökkent. A múlt év szeptemberében tehát mintegy 30 milliárd dollár ment veszendőbe a newyorki tőzsdén, érthető tehát, hogy egész Amerika megérezte ezt a pusztulást. Hiszen hasonló arányu volt az árfolyamok esése a többi amerikai tőzsdéken. A mobiltőkének ilyen óriási arányu pusztulása olyan kihatással van az amerikai gazdasági életre, hogy a Newyorkból érkező magánjelentések szerint Amerikában sem kisebb a gazdasági válság és a nyomor, mint Európában.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

- Mai kimutatásunkat itt adjuk:
- Tárgu-Mures.** Izraelita hitközség 10 ezer, Avoda Club 10.000, Izr. Jótékony Nőegylet 10.000, Poala Cedek 5.000, Marosvásárhelyi Takarékpénztár 5.000, Orthodox Nőegylet 5.000, Marosvásárhelyi Leszámitolóbank 5.000, Rosenfeld Jenő 3.000, Semenszky Testv. 4.000, Révész Ernő 2.000, Vámos Sándor 2.000, dr. Blatt Miklós 500, dr. Smilovics és Gerson 2 ezer, dr. Hirsch Gusztáv 1.000, Bürger Albert 2.000, Fekete Andor 1.000, Bürger Dezső és György 1.500, Börjartelep 2.000, Agrár Takarékpénztár 5.000, dr. Fischer Márton 2.000, Sándor Mór és Társa 1.000, Deutsch és Braun 1.000, Réder Ferenc 1.000, Németh Zsigmond 1.000, Krausz Testvérek 1.000, Elekcs József 1.000, Hedvig-malom 1.000, Krausz Aron és fiai 1.000, Lezmann Sándor 1.800, Klein Miksa 2.000, Peal Cedek gyűjtése 6.620, Rothmann gyűjtőívén 2.100, Orth Elenora 2.000, Kállai Béláné 1.300, Krausz Gyula 1.000, Darvas Mór 1.000, Wegner Kálmán 500, Klein Izidor 500, Rosenfeld A. József 500, Mestik Albert 500, Citrom és Fülöp 500, Székely Ferenc 500, Stern Antal 500, Ruhig László 500, Fürst 500, Josefovics Samu 500, dr. Gergely 300, Kohn Mór 300, Molnár Emil 200, Mózes Jenő 300, Inar-kamara 500, Fischer 250, Scheffer Bernát 200, Linoleum Grün 200, Wolster Kálmán 200, Farkas N. 200, Schwartz Dezső 200, Nasch Ferenc 200, dr. Orlik 200, Hercules üzlet 200, Szántó Jakab 200, Porjesz Sándor 200, Kohn és Szabó 200, Dávidovics Ferenc 200, Benjámin József 200, dr. Lázár Henrik 200, dr. Goldglanc Henrik 200, Izsák Testvérek 200, dr. Sebestyén 200, Junger Jakab 150, Abrahám Weis et Co. 150, dr. Löwy Ferenc 100, Beregi 100, Izsák Elemérné 100, özv. Abrahámné 100, Kálmán Jenő 100, Friedmann I. 100, Rosenfeld József 1.000, Nádassy Hermann 100, Salamon Testvérek 100, Weisz N. 100, Weisz R. 100, Hochteitl 100, Wolf 100, Habel 100, József Andor 100, Kálmár Jenőné 100, özv. Kálnayné 100, özv. Auslenderné 100, Pálffy Hermann 100, Váradi Jenő 100, dr. Brégerné 100, Ruhig Osiás 100, Izsák János 100, Sándor Lipót 100, Simon Sámuel 100, Tihanyi M. 100, Jozsef Emil 100, Nagy József 100, Pollák Zsigmond 100, Batáné 100, Reményi Armin 100, Smilovics Jakab 100, Rotschtein Testvérek 100, dr. Farkas Dávid 100, Rand Lipót 100, Stern Józsefné 100, Szof. Manó 100, Frieder Izidor 100, dr. Schwartz Jenő 100, Zsáko Kálmán 100, özv. Weisné 100, Ganzmann Armin 100, Feuerstein Mózesné 100, Indig Izraelné 100, Sternberg 100, Kaszavics Jakab 100, Grün Mór 100, Sárerné 100, Berkovics Mór 100, Többek 2.572, befolyt adományok eddigi gyűmölészetése 2.034 lej.
- Összesen: 124.919. lej
Eddig kimutatva: 1.982.046 .
Gyűjt. eddigi összege: 2.106.965 .

Az időjárásban változás nem várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint az időjárásban lényeges változás nem várható. A hőmérőket Budapesten ma délelben 9 fok Celsius.

UJABB NAGY UTLEVELEHATÁSOK **MISITÁSI BOTRÁNY VAN KITÖRÖBEN POZSONYBAN.** Pozsonyból jelentik: Pozsonyban újabb nagyarányú utlevéhamisítási botrány van kitörőben. Az ügy részletei, már a mennyire eddig ismeretesek, emlékeztetnek a néhány évvel ezelőtt történt utlevéhamisításokra, amelyekbe több bafolyásos ember is bele volt keverve. A pozsonyi rendőrség politikai osztályán, az utlevélkiállító hivatalban a napokban észrevették, hogy egy külföldi állampolgárnak sikerült utlevelet kopnia a hivataltól és azzal el is utaznia. Természetesen kizárt dolog az, hogy egy külföldi állampolgár cseh-szlovák utlevelet kaphasson, és éppen ezért nyomozni kezdtek, hogy az eleinte tévedésnek vélt esetre hogyan kerülhetett sor. Csakhamar kiderült, hogy korántsem tévedésről, hanem revaszil kiesett esetről van szó, a melynek hátterében valószínűleg egy nagyobbarányú bűnügy áll. Megállapították ugyanis, hogy az illető külföldi ember nem a maga, hanem egy idegen személy okmányai alapján kapta meg az utlevelet, tehát csalás útján. Erre nyomban elrendelték a legszigorúbb vizsgálatot, amely most van folyamatban és melynek sikere érdekében egyelőre nem lehet közölni a bűnügy szereplőinek nevét. Az a külföldi ember, aki eddig még meg nem állapított helyre utazott, egy ismert pozsonyi utlevélügynök kliense volt és ezért felmerült az a gyanu, hogy azok közül az utlevelek közül, amelyeket ez az ügynök szerzett, még több hamis lehet. Elrendelték tehát mindazoknak az utleveleknek a felülvizsgálását, a melyeket ez az ügynök intézett el. A felülvizsgálás igen nagy munka, mert hónapokra visszamenő anyagról van szó és csak a befejezése után lehet majd megállapítani, hogy a családok milyen mérvűek és hogy kik vannak kompromittálva. Egyelőre letartóztatás nem történt.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁN.

Megnyílt november 13-án

GRACIA

Kozmetikai Intézet
Orvosi vezetés, Diathermia, Quarz, Ingyen szaktanács Hölgy fodrászat, manieure Szokások fodrászati áruk. Piata Mihai Viteazul 40. (Babospalota)

Százmilliárd dollár az amerikai tőzsdék egy évi árfolyamvesztése

Egyedül a newyorki tőzsdén kilencvenmilliárdról hatvanmilliárd dollárra esett a részvények árfolyamértéke

Newyork, november 14. A múlt esztendő szeptemberének elején érte el a newyorki tőzsdén a közel két esztendő óta tomboló hossz tetőpontját. Ebben az időben közel 90 milliárd dollárra értékelték azokat a vállalatokat, amelyek részvényeit a newyorki tőzsdén jegyezték. Szűdületet összeg ez, amely több az egész román bankjegyforgalom ezerszeresénél is. Ez a rettenetes áremelkedés idézte elő, hogy az egész világról Newyorkba áramlott a mobil tőke, mert hiszen a féktelen spekuláció naponta a dollárok százmilliárdot vette igénybe és az úgynevezett napipénzért 10—20 százalékos kamatot is fizetett. A tőkekiáramlás Európában egészen rendkívüli pénzhányt idézett elő. Amerika vezető pénzügyi körei is megdöbbenéssel látták, hogy minden a tőzsdére tódul és hogy a tőke a termelő munka számára már egyáltalában nem áll rendelkezésre.

Valósággal a legválságosabb pillanatban omlott össze a tőzsdéi spekuláció eget ostromló bábeli tornya saját sulya alatt és három hónap alatt a tőzsdéi árfolyamok átlag harminc százalékkal estek vissza. December elején az összes részvények árfolyamértéke 64 milliárd dollárnál kevesebb volt. Ez volt az az idő, a múlt év végén, amikor a tőke megkezdte visszavándorlását Európába és az európai gazdasági élet abban reménykedett, hogy visszatérnek a normális viszonyok. Sajnos, ez a reménység nem vált valóra. A tőzsdéi örület hossza ideje alatt az amerikai tőke annyira megszokta a gyors és nagy nyereségeket, hogy elvesztette minden érzékét a biztos és megfelelő jövedelmezőség iránt.

Az amerikai tőke továbbra sem jött a pénzhányban szűkítő európai gazdasági élet segítségére, hanem ez év januárjában újra elkezdte a tőz-

A remény. Játék számos örökéket megnyerhetők szürke hétköznapnak örömet egész népszerű Fritz D. K. Kerntner-Str. ahol a legutóbbi megint számos sorsjegyvétel.

Rablóháború. Nélkülözés: Nélkülözés mindent elkégyintézték közt Colanus rendőr megállapítást megállapították. Mielőtt fogták volna, a dők sörösphorakal támadtak ne amellet sikerültből eltávolítani, ismeretlen férfi ből kirántotta a és keresztühatolnust ezután területen kellett öröknök magukban a rendőroket végül is Colanus örök csak nagy az autóg eljutnak senek. Mintegy üldözte a rendőroresapatot helyreállította a ban ekkor márláni.

Gyapju bluzok
angol és bécsi modellek
SCHUSTER EMILNÉ

HI

Az Uj Kelet az bányági és Főszervező Felelős szerkesztő Bukarest Hátszegi Erő Kökeink utánn megjelölésé

— VASÁRNAP LES LESZ ANGOL FEHÉ A revizionista vezet vaárnap a lét hírtak egyjén az angol Felv. A két szes zsidóságát, hogy ban vegyenek r a zsidó nép zése és a zsidó sa lesz a zsidósé mány ellen. A délelőtt fél 11 ónia-mozgóban.

— Menza-bál falvi zsidó társ este bált rendez kolozsvári menza. A bál iránt — a dó diákok felség akciónak — hatvával meg Balá

— Sigonba érkte lette francia pió Lalouette és Gouóra 10 percor. A több, mint ötgon repülőton mindössze 9 órit

— Csehszlovák litják le az árak csehszlovák közö indította a közsbá tétele érdeké a tárgyalásokat dekeltekkel.

— A remény. Játék számos örökéket megnyerhetők szürke hétköznapnak örömet egész népszerű Fritz D. K. Kerntner-Str. ahol a legutóbbi megint számos sorsjegyvétel.

— Rablóháború. Nélkülözés: Nélkülözés mindent elkégyintézték közt Colanus rendőr megállapítást megállapították. Mielőtt fogták volna, a dők sörösphorakal támadtak ne amellet sikerültből eltávolítani, ismeretlen férfi ből kirántotta a és keresztühatolnust ezután területen kellett öröknök magukban a rendőroket végül is Colanus örök csak nagy az autóg eljutnak senek. Mintegy üldözte a rendőroresapatot helyreállította a ban ekkor márláni.

— Jön az orosz Rigából jelentik termelés már a sen meghaladta cukorrépa terület nagyobb cukorr volt, a folyó é tett ki, melyen termett. Cukort q-t tett ki. A cuvel szemben 123 mig a legerőse százalékkal halakorrépatermelés irányozva. Jelezozik teljes üze Ha a jövőben is tervezett terük vinni, akkor rőkorpiacon is tal dumpinggel.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányászati zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő: Jámber Ferenc
Bukarest szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— VASÁRNAP TILTAKOZÓGYŰLÉS LESZ KOLOZSVÁRON AZ ANGOL FEHER KÖNYV ELLEN.
 A rezionista unió és a mizrahi szervezet csütörtök délelőttre tiltakozó gyűlést hírtak egybe, amelynek napirendjén az angol Fehér Könyv fog szerepelni. A két szervezet felhívja a város zsidóságát, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a gyűlésen, amely a zsidó nép szolidaritásának kifejezése és a zsidó nép egységes tiltakozása lesz a zsidóságot eláruló angol kormány ellen. A monstre tiltakozógyűlés délelőtt fél 11 órakor kezdődik az Uránium-mozgóban.

— Menza-bál Balázsfalván. A balázsfalvi zsidó társadalom ma, szombaton este bált rendez az erdélyi zsidó diákok kolozsvári menzájának felségélyezésére. A bál iránt — amely megindítója a zsidó diákok felségélyezésére indított nagy akciónak — hatalmas érdeklődés nyilvánul meg Balázsfalván és környékén.

— Sigonba érkeztek Lalouette és Goullette francia pilóták. Párizsból jelentik: Lalouette és Goullette francia pilóták 5 óra 10 percek kor megérkeztek Sigonba. A több, mint öt napos Le Bourget—Saigon repülőúton a pilóták Bangkokig mindössze 9 órát aludtak.

— Csehszlovákiában is hivatalból szálítják le az árakat. Prágából jelentik: A csehszlovák közlekedési miniszter megindította a közlekedési árak csökkentését. A tételek érdekében akciókat és felvette a tárgyalásokat ebben az ügyben az érdekeltekkel.

— A remény, hogy az új osztályországi számos óriásnyereményeink egyikét megnyerheti, fényt és derűt hoz a származék hétköznapiságba. Szerencze magának örömet egy sorsjeggyel, melyet a nepszerű Fritz Dörge banktól, Wien I.—K. Kerntner-Strasse 43—49. vásárol, ahol a legutóbbi huzások alkalmával megint számos főnyereményt nyertek a sorsjeggyevők.

— Rablóháboru Berlin uccáin. Berlinből jelentik: Néhány nap óta a rendőrség mindent elkövet, hogy a halál elmelegítőjéből 14 nap előtt megszökött Colanus rablót elfogják. Harom rendőr megállapította, hogy Colanus egy Wedding melletti helyiségben tartozkodik. Mielőtt a rendőrök Colanust elfogták volna, a vendéglőben tartozkodik sörösöpharakkal, székkel és botokkal támadtak neki a rendőröknek. Mind amellet sikerült Colanust a helyiségből eltávolítani. Hirtelen azonban egy ismeretlen férfi az egyik rendőr kezéből kirántotta a revolvért, amely elsült és keresztühatolt a rendőr kezén. Colanus ezután mintegy 200 méter hosszú területen kellett egy autótaxiig a rendőröknek magukkal vonszolni. Itt azonban a rendőröket újból megtámadták és végül is Colanus kiszabadult. A rendőrök csak nagynehezen voltak képesek az autói eljutniok, hogy elmenekülhessenek. Mintegy 5—800 személy azonban üldözte a rendőri autót, úgy, hogy erős rendőrcsapatot kellett kiküldenie, amely helyreállította a rendet. Colanust azonban ekkor már sehol sem lehetett találni.

— Jön az orosz cukorrépa-dumping is. Rigából jelentik: Az orosz cukorrépa-termelés már a folyó évben is erőteljesen meghaladta a békeévek maximális cukorrépa területét. Mig békeében a legnagyobb cukorrépa terület 786 ezer ha. volt, a folyó évi terület 1,020,000 ha-t tett ki, melyen 140 millió q cukorrépa termelt. Cukortermelés pedig 18 millió q-t tett ki. A cukortermelés az előző évvel szemben 123 százalékkal emelkedett, míg a legerősebb békebeli termelést 6 százalékkal haladta meg. A jövő évi cukorrépa-termelés 1,350,000 ha-ra van előirányozva. Jelenleg 180 cukorgyár dolgozik teljes üzemmel Oroszországban. Ha a jövőben is sikerül az oroszoknak a tervezett területgyarapítást keresztülvinni, akkor rövidesen a nemzetközi cukorpiacon is találkozni fogunk az orosz dumpinggel.

Izgalmas detektívdráma Budapestén

Egy budapesti taxisoffort leölt az utasa

Budapest, november 14. Rendkívül titokzatos revolveres támadás ügyében folytat nyomozást a budapesti rendőrség. A támadás áldozata Eckert József taxisoffor, akit támadója, egy elegáns 25—26 év körüli fiatalember hátulról leölt, amikor autójával Farkasrétre akarta szállítani. Eckert súlyos sérülést szenvedett és most a Rókus-kórházban van ápolás alatt.

Eckert autójával a Ferenc-köruton lévő Hebel-kávéház előtt várakozott, amikor odalépett hozzá egy elegáns fiatalember és utasította, hogy vigye őt ki Farkasrétre. Már késő éjszakára járt az idő, amikor egy sötét elhagyatott helyre érkeztek, itt a fiatalember megállította a kocsit, kiszállt, de pár perc múlva ismét beszállt és utasította a soffort, hogy a Márton-hegyi utra forduljon be. Alig haladtak néhány métert, amikor az ismeretlen fiatalember hirtelen revol-

vert rántott és rálőtt a sofforra, majd leugrott a kocsiról és elmenekült a sötét éjszakába. A rendőrség a nyomozás során olyan adatokat talált, amelyek valószínűvé teszik, hogy a merénylő azonos Kelemen János sükösi fiatalemberrel, akit gyújtogatás miatt már régóta köröznek és aki ép előző napon mellbelőtt egy rendőrt, aki őt felismerte és le akarta tartóztatni.

Délután értesítés érkezett a főkapitányságra, hogy Kelemen János egy Molnár Ilona nevű nő társaságában bérautón Pécs irányában a jugoszláv határ felé szökik. A főkapitányságon azonnal intézkedés történt, hogy a határ felé tartó Kelemen tetartóztassák. Arra vonatkozóan, hogy Eckert József, a leölt taxi soffor merénylője azonos-e Kelemen Jánossal, nem sikerült újabb adatot beszerezni.

A világbéke jegyében zajlottak le ezidén a fegyverszüneti évforduló ünnepei

Hoover elnök nagy beszéde Amerika világbéke szerepéről

Washington, november 14. Hoover elnök, mint minden évben, a fegyverszünet évfordulójának napján, ezidén is nagy beszédet tartott a világhelyzetről. Beszédében a világbékéről mondott sok figyelemreméltó dolgot. Hoover szerint a világbéke biztosítása érdekében nagy lépés történt a Briand—Kellogg paktummal, amelyet egy szép napon ki lehet majd bővíteni. Amerika el van határozva arra, hogy minden körülmények között támogatni fogja a békebírók politikáját és ki fogja építeni a külföldi hatalmakkal való kapcsolatai során az ugynevezett baráti szerződés intézményét. A világháborúban szerzett tapasztalatok után nincs ember Amerikában, aki le tudná tagadni azokat a veszedelmeket, amelyek Amerikát fenyegetik egy külföldi háború esetén. Amerika erősen érdekelve van a világbéke fenntartásában.

A világbéke fenntartása Amerika szempontjából egészen más természetű, mint a többi népek szempontjából. A biztonság, a földrajzi helyzet, a tartózkodás hagyományos szelleme, valamint az Egyesült Államok semlegessége Eu-

rópával szemben, arra képesíti Amerikát, hogy a világháborút sokkal nagyobb és másféle uton szolgáltassa.

London, november 14. A fegyverszünet évfordulóját Londonban is megünnepelték. Az ismeretlen katona sírján a király jeenlétében beszédeket tartottak. Két percig az elhangzott beszédek után néma esend uralkodott nemcsak az ismeretlen katona sírja előtt, hanem az egész városban, ahol ugyanis minden üzem megállt, hogy ezzel is hódoljon a hősöknek és a békének.

Párizs, november 14. A fegyverszünet évfordulója alkalmával Párizsban az ismeretlen katona sírja előtt ünnepség zajlott le, amelyen megjelentek a köztársaság elnökének, Doumerguenak élen a politikai, katonai és tudományos élet vezetői egyéniségei. Az ismeretlen katona sírja körül egykori fronttiszták és felosztott ezredek zászlóvivői jelentek meg. Egy ágyúörgés jelezte a pillanatot, amikor minden munka megállt 2 percre a városban. A város összes templomának harangjai megszólaltak. Végül egy díszszázad vonult el az ismeretlen katona sírja előtt.

— A Kolozsvári Árvaleánynevelő tea estéje. A Kolozsvári Árvaleánynevelő ma, szombaton este teastélyt rendez a KAC-klubban. Tekintettel a nemes célra, vendégeket szívesen lát az Elhőkéség.

— Autószerencsétlenség Litvániában hat halottal. Kovnából jelentik: A litván főváros közelében borzalmas autószerencsétlenség történt. Egy zsufolt autobusz, amelyben 16-an ültek a megáradt Terinta folyóba zuhant és hat utasa az árba veszett. A folyó árja alámosota az egyik hidat és amikor az autobusz a hid közepére ért, a fahíd nagy robajjal összedőlt a kocsit alatti. A halottakon kívül az autobusz több utasa is megsérült.

— Cyrano de Bergerac reprise a kolozsvári Magyar Színházban. Tegnap este Edmund Rostand halhatatlan szépségű, romantikus drámáját elevenítette fel a kolozsvári Magyar Színház drámai együttese. A szellemes gascognei hős érzelmes és poétikus strófiáit, keserű humorát és filozófikus szentenciáit ezuttal Fekete Mihály, az erdélyi színezzgárda legmarkánsabb egyénisége interpretálta. Fekete Mihály keserű, szellemes, romantikus egyéniségéhez föltöbbször talált Cyrano figurája s talán éppen ez magyarázza meg azt a frenetikus sikert, amit tegnap este aratott. A kolozsvári közönség elragadtattott tapssal egyébként régi kedvencének is szól-

lottak, mintegy jelezve ezzel, hogy ezt a kivételes tehetségű színészt szívesen látják viszont a kolozsvári színpadon. Fekete Mihály mellett egyedül Szentgyörgyi Mária volt az, aki illúziót tudott nyújtani — Rostand szerepében. Szépen beszélt és minden mozdulata bájít sugárzott. Lantos még meg se közelítette a várakozásokat, amiket egy ilyen nehéz szerep alakítására vált ki. Révész és Balázs elég rendezes illeszkedtek bele az együttesbe. Tóth Elek és Réthely csak epizódszerepeket játszottak s így alig adhattak valamit értékes egyéniségükből.

— Bajt hozott a nászajándék. Eszékéről jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt kedden délelőtt a szlavóniai Otok községben. Tunukovics Antun fiatal gazdálkodó hétfőn tartotta esküvőjét a falu legszebb és leggazdagabb leányával és apósától egy hintót kapott nászajándékkul. A fiatal férj már kedden ki akarta próbálni új kocsiját, reggel befogott két fiatal lovat és nagy sebességgel indult. Egy kanyarodónál azonban tul élesen fordult, úgy, hogy a kocsit felborult, ő pedig nagy ivben lerepült a bakról. Az esés következtében lábát törte és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A vinkovcei kórházba szállították, állapota azonban olyan súlyos, hogy nem bíznak életbenmaradásához.

Osztirák Osztályorszájáték
84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény
 Főnyeremény szerencsés esetben:
20.000.000
 (Husz millió Lei)
 Jutalom és nyeremények:
12.500.000
7.500.000
 több á
2.500.000
2.000.000
1.500.000
 stb. összesen 42.000 nyeremény több mint **Háromszázhusz millió Lei**
 Azonnali kifizetéssel a minisztérium által megbizva
 Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás
Az összes sorsjegyek fele nyer!
 Sorsjegyárak: Egész 1200 lej, fél 600 lej, negyed 300 lej
 A szállítás előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.
Fritz Dörge-Bank
Wien I-K. Körntner str. 43-49
 A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a minisztérium által lett megbizva.
 A sorsjegy készlet rohamosan apad. Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap elegendő.
A huzások 1930 november 18-án kezdődnek

NAPRÓL-NAPRA
 *
Mussolini a Palazzo Venezia földgömb-teremben ma fogadta a német Stahlhelm olaszországi úton lévő kirándulócsoprtját, akiket Scorza képviselő mutatott be a Duceanak. Heink dr., az acélszakosok elnökének üdvözlő szavai után Mussolini német nyelven válaszolt a küldötteknek. Kifejezte rokonszenvét a Stahlhelm iránt és azt a reményt juttatta kifejezésre, hogy a csoport, miután alkalma volt Olaszország városait és néhány falut is látnia, benyomásai alapján hazájában meg fogja cáfolni az olasz fasizmusról terjesztett hamis híreket. Heink a Duceanak átadta a Stahlhelm díszjelvényét s Mussolini ezután még hosszasan elbeszélgetett az acélszakosokkal.

A pennsylvaniai Johnstownban Bleeford bankár a tőzsdetrach ideje alatti veszteségei miatt lelötte két gyermekét, rálőtt feleségére s legkisebb gyermekére is, majd önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert s holtan rogyott össze. Az asszony s az életben maradt kis gyermek állapota súlyos.

Anconától délre az Adrián hatalmas vihar dühöng. Teramótól keletre több halászhajó elsüllyedt. Hat halászt nem tudtak kimenteni a háborgó tengerből.

New-Jerseyben egy ügynök 50 ezer dollárra biztosította feleségét, majd néhány nappal utóbb lakását, benne az alvó feleséggel, felgyújtotta. Az asszony akkor riadt fel álmából, amikor az ágynemű már lánggal égett. Egő fáklyaként rohant a folyosóra, ahol összeesett. Halálos sérülésekkel került kórházba, ahol még volt annyi ereje, hogy kifejezethette azt a gyanuját, hogy a lakás felgyújtását férje tervelte ki. Az ügynök hosszasa vallatás után beismerete, hogy a rémtettet ő követte el s anyagi gondjaival igyekezett magyarázni eselekedtetét.

Az Ewening News bombayi jelentése szerint az Indus folyó torkolata környékén és a délkeletre fekvő Gutch szigeten hatalmas erejű tropikus vihar pusztított. Navanagar kerületben számos halálos áldozata van a viharkatasztrófának, amely az épületek egész sorát semmisítette meg.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:

bluzok
 si modellek
EMILNÉL

Végeladás! 27 év óta fennálló óra, ékszer, ezüst és kina-
 ezüst-áru üzletemet **felosztalom** és a teljes
 árúkészletet hatósági ellenőrzés mellett **minden elfogadható áron**
 kiárusítom

Fenyő Hermann ékszerész
 Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (Főter) 23 szám

KÖZGAZDASÁG

A Banca Chrissoveloni teljesen átcsoportosítja és racionalizálja érdekeltségéhez tartozó iparvállalatait

Több vállalat teljes likvidálását, többnek pedig egybeolvasztását határozta el a bank vezetősége

Bucuresti—Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi Niederösterreichische Escompt Gesellschaft, amely mint ismeretes a bukaresti Chrissoveloni bank részvény többségével rendelkezik, elhatározta romániai iparvállalatainak teljes áaszervezését.

Rubinstein Brunó távozása után megválasztott új vezérigazgató, Dickin N. napokon keresztül tárgyalta Bécsben a Niederösterreichische bank vezetésével a bank romániai iparvállalatainak racionalizálása érdekében, míg arra az elhatározásra jutottak, hogy negyvenkét vállalatból többet teljesen likvidálnak, néhányat egybeolvasztanak, néhányat pedig teljesen új alapokra fektetve szerveznek át.

Már is kipattantak a pénzügyi ipari vállalataival kapcsolatos nagyméretű tervei. A bank már holnapra akarja létrehozni a romániai bőr- és cipőipar második leghatalmasabb koncernjét, az erdélyi „Dermata” művek mintájára, a bank vezetősége felismerte, hogy a Renner-börnyárnak a Turul börnyár-

ral való fuziója s a vállalat racionalizálása mily nagy jelentőséggel bír a román bőr- és cipőipar szempontjából, hogy létező veszélyezteteti a bank érdekeltségéhez tartozó bőr- és cipőipari vállalatokat. Eppen ezért a Chrissoveloni igazgatósága még simábban és koncepciózósabban akarja keresztül vinni egy második hatalmas bőr- és cipőkoncern létrehozását, amennyiben a saját érdekköréhez tartozó bőr- és cipőipari vállalatokat koncentrálna. Ezáltal a két nagy regáti cipőgyár fuzionálna, elérné, hogy termelési költségeit lényegesen lecsökkentve, a legelőkeltebb versenyképessé váljék a racionalizált „Dermata” műveknek és a világhírű „Batának”. Utóbbi mint értesülünk, ezzel kapcsolatban el is ejti tervét, hogy Romániában előgyárat állítson, mint ahogy arról szólt.

Információink szerint a többi érdekelt ségeinél a bank igazgatósága olyan mértékben, ahogy azoknak rentabilitási lehetőségét biztosítja, hasonló átcsoportosításokat hajtanak végre.

Válságos helyzetbe került a széntröszt Londonból jelentik: A világ mezőgazdaságának válságos helyzete következtében zavarokkal küzd a chilei széntröszt, a Cosaka. A trösztözés tartozó gyárak erősen csökkentett üzemmel dolgoznak és a jövő évre újabb esőkkenéseket helyeznek kilátásba. A tröszt egyébként Newyorkban kölesőnről szóló tárgyalásokat folytat. Az összeg 14 millió fontsterling körül forog, amit a chilei állam garanciája mellett vennének föl.

Magyarország dohányt exportál Fran

ciacországba. Budapestről jelentik: A magyarországi dohánytermelés az utóbbi években nagyon fejlődik. A termelt mennyiségek nemcsak a magyar dohányjövédék szükségleteit fedezik, hanem az export számára is maradt rendelkezésre elegendő mennyiség. A dohányjövédék igazgatósága a fennmaradt mennyiségből a franciáknak nagyobb kvantumot adott el és szerződést kötött további mennyiségek átvételére. Ezzel az akcióval egyidejűleg a magyar dohányjövédék azon is dolgozik, hogy megnyerje készítményei számára is a külföldet.

Színház—Művészet

A vadkacsa

Teljesen készen várja már az előadást Horváth Árpád hathetes vendégrendezői munkásságának második nagy produkciója, A vadkacsa. Tagadhatalan, hogy Ibsen Henrik zsenije iránt a háboru előtti évtizedekben ellankadt a nagyközönség érdeklődése, — elkönyvelték a könyvszagu, unalmas moralizálóprédikátorok közé. A háboru óta azonban az egész világon egy csapásra feléledt az Ibsen-kultusz. Az emberiség általános válságának közepette ismét felfedezték azt a nagy rőt, akinél mélyebb látnoki erővel, profétaibb lendülettel és hatalmasabb színpadi tudással senki sem tudta ábrázolni a mai ember örök problémáit. Hol könnyekig kacagtató humor, hol a lélek tragikus arcának megrázó leleplezése teszi Ibsent a legha-

tásosabb színpadi íróvá, ha — igazán jól tudják játszani. Mert Ibsent aztán igazán jól kell játszani, vagy sehogyan. Minden szavának pontos célja és értelme van s ha csak egy szereplő is elejti a nagy egészben reá jutó feladatát, tönkre van téve a mű összessége. Ezért nincs nehezebb és egyben halásabb rendezői feladat, mint Ibsent bemutatni. S azért választotta Horváth Árpád éppen a Vadkacsát az Ibsen darabjai közül, mert ez a darab kínálta a legszebb és legművészebb problémákat a játékmester és az együttes számára. A próbák után itélve, a Vadkacsa felejtethetetlen esemény lesz a kolozsvári színháznak.

A Román Opera műsora

Vasárnap, 1930. november 16-án: Gianni Schicchi: Balet divertissement, táncolja Cheti Stanciu primabalerina; és Felhívás a keringőhöz (balet).

Hétfő, november 17-én: Zsidónó. Szerda, november 19-én: Szünet. Péntek, november 21-én: Hoffmann mesei. (Premier.)

Vasárnap, november 23-án (délután): Tosca.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Lila test, sárga sapka. A lóversenytértek izgalmas, színes hangulata elevenedik meg Szomaházy István híres, nép szerű regényében, amely Békeffy ragyogóan ötletes librettójában most az operettszínpadon folytatja diadalmas útját.

dezes Stefanidesz József tanította be a zenekart. Az előadásnak Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Nádor, Tompa, Ihász, Selmeczy, Leövey, Fülöp a főerősségei. A második felvonásbeli nagy mulató jelenetben Körössy Dudas és közkedvelt cigányzenekara muzsikál.

János vitéz és Lehullott a rezgő nyárfa. Szombaton délután fjasági előadásban adják a János vitézt. Vasárnap délután hat órákor pedig mérsékelt helyárrakkal megy a Lehullott a rezgő nyárfa, a premiér szereplőivel.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat délután pontban 3 órákor: János vitéz. (Ifjúsági előadás olcsó helyárrakkal. Bevezeti: dr. Rác József. Ssz. 58.)

Szombat este: Lila test, sárga sapka. (Ujdonság másodszer. Napi bérlet 13. szám. A. Ssz. 59.)

Vasárnap délután 6 órákor: Lehullott a rezgő nyárfa. (Operette ujdonság mérsékelt helyárrakkal. Ssz. 60.)

Vasárnap este 9 órákor: Lila test, sárga Sapka. (Operette-ujdonság harmadszor. Napi bérlet 13. sz. A. Ssz. 61.)

Hétfő: A vadkacsa. (Rendezői és bevezetői Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház rendezője m. v. Premiérbérlet 11. szám. Ssz. 62.)

Kedd: A vadkacsa. (Másodszer. Napi bérlet 14. szám. A. Sorozatszám: 63.)

Szerda: Kék mazur. (Operett-repríz új szereposztásban és betanulásban. Kondor, Betegh, Tompa, Nádor, Ihász föllépése. Napi bérlet 14. sz., B. Sorozatszám: 64.)

Csütörtök: Bánk bán. (Rendezői Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház rendezője m. v. Napi bérlet 15. szám A. Sorozatszám: 65.)

Péntek: Kisfaludy-ünnep az író halálának századik évfordulóján. I. Az Erdélyi Irodalmi Társaság és az Erdélyi Helikon ünnepe. II. Pártütők. (Vigjáték 3. felvonásban. Napi bérlet 15. szám, B. Sorozatszám: 66.)

Szombat: Meluzina. (Zerkovitz operett, először. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Nádor, Tompa, Ihász föllépésével. Premiérbérlet 12. szám. Sorozatszám: 67.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: Alvincj huszárok. (Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Nádor, Tompa, Ihász. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 68.)

Vasárnap este 9 órákor: Meluzina. (Másodszer. Napi bérlet 16. szám, A. Sorozatszám: 69.)

Hétfő: Meluzina. (Harmadszor. Napi bérlet 16. szám, B. Sorozatszám: 70.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Vasárnap délelőtti matiné lesz: a Volga lánya című hatalmas hangosfilm világrakció kerül színpadra, kivételesen 10 és 20 lejes helyárrakkal.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZEPEUROPAI

Szombat, november 15.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, grammfón. 16: Zenekar. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Operaest.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli hangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4.10: A Magyar Cserkészszövetség előadása. 6: A Fejes-szalónzenekar hangversenye. 7: Mit üzen a rádió. 8: Zerkovits Béla és Eisemann Mihály dalait éneklő Tóth Erzsé és Kalmár Pál. 9.15: Vigoperaszereletek. Zenekari hangverseny. Közreműködnek: Halász Gitta, Venczell Béla, Székely Mihály, Dalnoki Viktor és Komáromi Pál. Utána Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Tulhalmozott raktár miatt nagy árleszállítás

Eredeti GILLETTE penge 10 drb 90 lej 100 drb 850 lej „Unicum” önbortváló penge, föltétlenül van olyan jó, mint az eredeti Gillette, 10 drb 70 lej, 100 drb 650 lej. „CITTO” hajvágógép 1 drb 96 lej. — Prima solingeni szabó-olló, 9 colos, 1 drb 170 lej. Garantált prima solingeni alpaca evőeszköz, 6 személyes garnitúra, 24 drb 850 lejtől. Zsebkések, ollók, hentes és konyhakések, hasonló elcsó arakon.

Áruim jóminőségét cégem 66 éves jóhírnevével garantálom
Kun Mátyás Fia Cluj, Cal. Victoriei 2

Nyomatott a Fraternitas Könyv- és Lapkiadó R. T. Nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 9-77

Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.
Bécs. 19.40: Dales.
Berlin. 22.30: A városi Operabál közvetítése.
Breslau. 20.30: Strauss zene.
Frankfurt. 19.30: Wagner est. Bolygó hollandi, Lohengrin, Tannhauser Nürnbergi mesterdalnokok, részletek.
Köln. 20.30: Egy Offenbach operett.
Varsó, Poznan. 19.25: Grammfón. — 20.30: Könyvü zene, 22.15: Grammfón.
Milánó. 21: Operett.
Róma. 20.30: Táncezene.
Prága. 20: Fuvósötös.
Brünn. 21: Kávébázi zene.
Pozsony. 16: Tánegrammfón.
Osló. 20: Könyvü zene.
Toulouse. 24.15: Csellójáték.

Comunitatea evrească orth. Baia-Mare

No. 222 — 1930

קהלית באיה-מארע

אקאדקוס

וויר וזכנען שׂרׂב מומחה ירא שמים ערשטקלאס-טענען בעל תפילה אונד בעל קורא-אפערטע מיט 3 קבלות פאן ארטהׂ רבנים נעבסט פאמיליען אויסווייס ווערדען בׂס חנוכה געבעטען. געהאלט ליט פערדייבארונג. שפענען נור בערופענען פער-נישטע.

בא-מארע ג חיי תרצה לפק

געמיינדע פערשטאנד

Baia-Mare

Anton Rosenzweig, Cluj

BUCHHANDLUNG

Gegründet 1890 Eigenes Haus
Haupt-Niederlage für Transilvanien der Firma Josef Schlesinger Wien-Budapest
Empfiehlt sein reich sortiertes Lager in allen Jüdische Bücher Artikeln — Lifere ab Cluj verzolt zu selben Preisen als die Firma Josef Schlesinger

HOTEL PALACE

CERNAUTI,

Str. Reg. Maria (Rathausstr.) 18.

Három év óta fennálló és máris világhírré emelkedett elsőrangú szálloda. 100 szoba mindegyik fürdőszobával (Gratis). Telefon. Hűdég és meleg folyóvíz. Központi fűtés.

40 luxus-appartement a legkényelmesebb igényeket kielégítő komforttal. Lift, olvasóterem, étterem, borhely, tisztító és vasalóműhely stb.

A súlyos gazdasági krízis miatt mélyen leszállítottuk az árakat és töröltük a borralát.

Ujtítás: Szoba teljes ellátással a la carte és fürdőszobával naponta 250.

Utazók messzemenő kedvezményben részesülnek.

AZ IGAZGATÓSÁG

Apró hirdetések

ÉRTESÍTÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Esténként állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Leszállított árban ajour és plisse! Ujdivatu géphímzések fehérneműre is szépen készülnek a Himzószalóban, Kosuth Lajos ucca 4 emelet (volt Unió u. 15 szám).

Gouvernante, perfekt francia, német Zongoratudással állást keres. Str. Minerva 7. Ajtó 6.

Deutsches Medchen sucht Stelle zu Kindern. Adresse Szabó Sándor Str. Moilor 3. Cluj.

Két elemista fiam mellé keresek okleveles tanár, vagy tanítónőt, vizsgák előkészítésére. Glück, Covasna 2.

Ha szolid és megbízható

helyről akartja **LIBAZSIR** szükségletét beszerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot

אושר ארטה קלׂן KLEIN orth. Kóser

szir és baromfi-szarnokából Oradea, Sagana 6. Alapítva 1912

Szállítás postán és vasúton saját bódában.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

XIII EVF
Cluj — K
novembe
5691 EV

Uj Kelet
a bányai
Közelink u
terre: me
Közelink u
Közelink u

Ünnepi ki
nyit a pa

A kisebb
nem tes

Bucuresti—B
(Az Uj Kelet t
izenkét órákor
között meg
ülésszaka. A k
mokkal hintette
a parlamentig
órákor Te Deum
lomában, amely
elnök vezetése n
mány összes tag
szénator, a táb
ban, valamint a
tonai hatóságok
alatt gyülekezni
épületében a ké
A mitropolia do
romszoros esend
és a parlamentb
sen is leigazolta
épületében csak
kalomra kibocsá
tett nagy küzde

A kamara fo
külső kölcsönz
derben megjele
gyedítizenkétó
mentbe a visszat
néhány képvisel
parasztpártiak r
nyos megjegyzé
nek. A képvisel
két megteik a
gózó honatyákk
bünje felé irány
karzatok érdekl
ben a bukaresti
követek folytat
egyenruhájukba
eszmecserét. Fel
perceel véget ér
tagjai és a tábo
képviselőháza.

Mironescu min
fogadja, — de
hiánvzott volna
az 1928-as és 192
tásakor Maniu t
érkezett Averese
marsalli egyenr
az alkalomra és
archával mélyed
be. Jorga és Lu
lyeiket és rövid
indul meg közt
tozások konvert
képviselőknek e
szolgáltatja a vi

Száz
hogy
Háromnegyedi
ágvulövés jelzi.
felsége, Mihai V
esijukon elindult
a parlament elői
az időben érkez
termébe, nagy
Britanni Vintil
túltáru magát a k